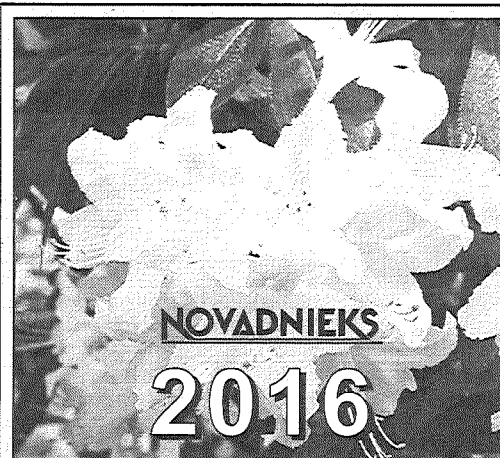

ISSN 1407-9321

Cienījamie "NOVADNIEKA" lasītāji!

Šis gads tuvojas izskaņai, dodot spēku sapnu un cerību piepildījumam – arī "NOVADNIEKA" kalendāra izdošanai. Kā ik gadu KATRU no jums gribas iepriecināt un pateicībā par ilggadīgu "NOVADNIEKA" abonēšanu dāvināt kalendāru 2016. gadam.

Šoreiz kalendāra tematika – **rododendri**. Ieraugot šos ziedus viennreiz, vairs nevar palikt vienaldzīgs pret to krāšņumu, mūžzaļumu un šķirņu daudzumu. Rododendriem, kas tiešā tulkojumā no grieķu valodas skan kā rožu koki (*rhodon* – roze un *dendron* – koks), pēdējos 350 gadus ir bijis uzvaras gājiens visā pasaulē. Tas ir bijis jaunu sugu atklāšanas un introdukcijas, jaunu šķirņu veidošanas laiks. Arī Latvijā rododendru popularitāte gadu no gada pieaug, un ir patīkami, ka šis skaistais svešzemju augs ir bagātinājis un padarījis krāšņākus mūsu dārzus un parkus.

Lai saņemtu kalendāru, nenokavējiet "NOVADNIEKA" abonēšanu 2016. gadam (līdz 28.12.2015.) un sagaidiet rododendru krāsainību savās mājās!

Ar cieņu, Tamāra Elste,
laikraksta redaktore

Ziemassvētki
nāk...

5. lappusē

Silukalnieši
tiekas ar
Valsts prezidentu

7. lappusē

2016. gadā –
jauni
Ceļu satiksmes
noteikumi

10. lappusē

Aizsardzības ministrs reģionālās vizītes laikā apmeklēja 35. nodrošinājuma bataljonu Preiļos

● 11. decembrī reģionālās vizītes laikā aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis (attēlā no kreisās) apmeklēja Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljonu. Bataljona komandieris Ilmārs Sparāns ministru iepazīstināja ar šovasar projekta ietvaros paveiktajiem būvdarbiem, izrādīja bataljona rīcībā esošo tehniku. Foto: AM

Pagājušajā piektdienā, 11. decembrī, Preiļos un Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljonu savas reģionālās darba vizītes laikā apmeklēja aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis. Preiļos ministrs ieradās no Rēzeknes, kur dienas pirmajā pusē iepazinās ar Zemessardzes 32. kājnieku bataljonu, tikās ar Rēzeknes domes priekšsēdētāju Aleksandru Bartaševiču un Rēzeknes novada domes priekšsēdētāju Monvīdu Švarcu.

Vizīti Preiļos ministrs sāka Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljona bāzē. Kopā ar bataljona komandieri Ilmāru Sparānu un pavadošajām personām Raimonds Bergmanis izstaigāja plašo teri-

toriju, kas šovasar piedzīvojuši milzīgas pārmaiņas, jo īstenots projekts, kura gaitā uzbūvētas tehnikas remontdarbnīcas, sakārtota teritorija.

Pēc redzētā Raimonds Bergmanis "Novadniekam" atzina, ka aizsardzības ministra amatā piecu mēnešu laikā apmeklējis zemessargus Jēkabpilī, Aizkrauklē, Kuldīgā, Ventspilī, Skultē, Liepājā, Cēsīs, Alūksnē, Jelgavā, Dobelē un Stopiņos, kā arī iepazīsies ar Speciālo uzdevumu vienības bāzi Bolderājā un Sauszemes Spēku kājnieku brigādi Kadagā. Vēl esot jāpaviesojas Valmierā, Gulbenē un Daugavpilī. Viņš atzinīgi izteicās arī par 35. nodrošinājuma bataljonā redzēto un secināja, ka tad, kad iesāktais projekts tiks īstenots līdz galam, būs iegādātas un uzstādītas nepieciešamās remontiekār-

tas, darba vide būs daudz pievilcīgāka.

"Šeit ir vieta, kur var attīstīties," uzsvēra ministrs. "Nodrošinājuma bataljonam nepieciešamas noliktavu telpas, bet tas ir tālākas nākotnes jautājums. Kopumā varu secināt, ka gan Preiļos, gan Rēzeknē zemessargiem ir ļoti apstākļi. Nevar nosodīt arī citus bataljonus, jo iepriekšējos gados aizsardzības nozarei līdzekļu nebija pietiekami."

R.Bergmanis pastāstīja, ka nesen apstiprinātais valsts budžets nākamajam gadam sola daudz, bet iepirkumu process esot sarežģīts un var ieļģt. Zemessargi cer beidzot saņemt guļammaisus, mugursomas, uzkabes, bruņojumu – it kā ikdienišķas lietas, bet kuras dod iespēju pilnvērtīgi sagatavoties un pildīt uzdevumus.

Turpinājums 2. lappusē.

ZIŅAS

Biedrība "Baltā māja" aicina uz projekta noslēguma pasākumu

Līvānu biedrība "Baltā māja" 17. decembrī aicina apmeklēt projekta "Atbalsts biedrības "Baltā māja" darbībai līdzdalības demokrātijas stiprināšanai Latgales reģionā" noslēguma pasākumu, kas sāksies pulksten 10.00 un norisināsies biedrības telpās Stacijas ielā 2, Līvānos. Tajā piedalīsies NVO eksperts un CEE Bankwatch kampaņu kordinators Latvijā Āris Ādlers, NVO eksperte, biedrības "Latvijas pilsoniskā alianse" pētniece Evija Caune. Pasākuma ievaddaļā paredzēta Āra Ādlera uzstāšanās "Aktivitāte un pilsoniskums mūsdienā Latvijā globālu izaicinājumu kontekstā". Pēc tam Ingunā Badune, projekta vadītāja, informēs par projekta aktivitātēm un prezentēs sasniegtos rezultātus. Evija Caune uzstāsies par tēmu "Kā pamatot savu ideju, izmantojot datus par pilsonisko līdzdalību".

Atbalstu guvušie Saeimas deputātu priekšlikumi papildus līdzekļu piešķiršanai no 2016. gada valsts budžeta

Lemjot par valsts nākamā gada budžetu, 2,6 miljoni eiro tika sadalīti tā sauktajam Saeimas deputātu kvotām. Papildus līdzekļi 215 000 eiro apmērā piešķirti Aglonas bazilikas restaurācijai un remontdarbiem. Šo priekšlikumu iesniedza Saeimas deputāti Janina Kursīte, Aldis Adamovičs, Kārlis Šadurskis, Edvards Smiltēns ("Vienotība"). Atbalstīti Alda Adamoviča iesniegtie priekšlikumi par līdzekļu – 13 000 eiro – piešķiršanu gājēju ietves un veloceliņa izbūvei Preiļu parkā un 7000 eiro – Preiļu novada pašvaldības sporta pasākumiem un sporta muzeja izveidei.

Atbalstu guvuši ZZS frakcijas biedra Jāņa Klauža iesniegtie priekšlikumi par 15 000 eiro piešķiršanu Līvānu novada draudzes sociālās mājas renovācijai un 5000 eiro – Līvānu novada domei sporta un izglītības aktivitātēm Līvānu novadā.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Pārtikas pakās trūcīgākajiem nākamgad būs jauni produkti

Pārtikas pakās trūcīgākajiem nākamā gada vidū būs jauni produkti. Ministrija informē, ka precizēti pārtikas preču komplektēšanas nosacījumi. Pārtikas komplektos papildus līdzšinējiem pārtikas produktiem ievietos arī sautētās liellopu gaļas konservus, olu pulveri un kartupeļu biezu putras pārslas. Tāpat paredzēts jauns komplekta veids gatavās maltītes pagatavošanai. To saņems partnerorganizācijas, kas nodrošina zupas virtuves pakalpojumu. Jaunā satura komplektus varēs saņemt pēc jaunā pārtikas palīdzības piegādes publiskā iepirkuma noslēgšanās, sākot no 2016. gada 1. jūnija. Izmaiņas paredz valdībā apstiprinātie grozījumi Ministru kabineta noteikumos par darbības programmas «Pārtikas un pamata materiālu palīdzības sniegšana vis-trūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā īstenošanu». Palīdzību trūcīgajiem un cilvēkiem krīzes situācijās finansē no Eiropas Atbalsta fonda.

Prezidents Vējonis pagaidām tautas milēts

Nepilnu pusgadu pēc ievēlēšanas Valsts prezidenta amatā Raimonds Vējonis bauda pozitīvu darba novērtējumu, kas ir daudz augstāks nekā viņa priekštecim Andrim Bērziņam, liecina tirgus un sociālo pētījumu aģentūras «Latvijas fakti» veiktais pētījums. Novembrī Vējoņa darbu pozitīvi vērtējuši ap 70% aptaujāto — 27,8% prezidenta darbu vērtējuši pozitīvi, bet vēl 42,5% snieguši drīzāk pozitīvu vērtējumu. Negatīvi Vējoņa darbu vērtējuši 5,2% aptaujāto, bet 9,6% — drīzāk negatīvi. Nepilniem 15% nav bijis viedokļa par Vējoņa darbu. Zaļo un zemnieku savienības virzītais kandidāts Vējonis par Valsts prezidentu tika ievēlēts 3. jūnijā. Viņu ievēlēja piektajā balsojumā, 55 deputātiem balsojot par.

12. Saeima līdz šim desmit reizes lēmusi par deputātu administratīvu sodīšanu

12. Saeima līdz šim desmit reizes lēmusi par kāda deputāta izdošanu administratīvai sodīšanai, liecina Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas dati. Taču tuvākajā laikā Saeimai būs jālemj par vēl četrus deputātu izdošanu. Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija pagājušo trešdien atbalstīja izdot administratīvai sodīšanai deputātu Hosamu Abu Meri («Vienotība») par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu, Arti Rasmani (ZZS) par neatļautu amatu savienošanos un Rihardu Eigimu (ZZS) par ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu. Sonedē komisija lems par Jāņa Trupovnieka (ZZS) izdošanu administratīvai sodīšanai par neapdzīvotu telpu izīrēšanu uzņēmumiem. Trīs reizes administratīvai sodīšanai ir izdots deputāts Guntis Belēvičs (ZZS — vienu reizi par nepareizu datu sniegšana valsts amatpersonu deklarācijā, bet divas reizes par interešu konfliktu. Pirmais izdots deputāts administratīvai sodīšanai 12. Saeimā bija Veiko Spoliti par braukšanu dzērumā. Viņš apturējis darbību partijā «Vienotība». Administratīvai sodīšanai 12. Saeimā izdoti arī deputāti: Juris Vectrāns (ZZS), Raimonds Bergmanis (ZZS), Karlis Seržants (ZZS) un Solvita Āboltiņa («Vienotība») par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu vai satiksmes negadījuma izraisīšanu; Silvija Šimfa (NSL) — par nepareizu datu sniegšana valsts amatpersonu deklarācijā un Artuss Kaimiņš (LRA) — par interešu konfliktu. 11. Saeimā administratīvai sodīšanai tika izdoti 15 deputāti, 10. Saeimā — 19 deputāti. Satversme paredz, ka Saeimas loceklim nevar uzlikt administratīvu sodu bez Saeimas piekrišanas. Saeimas Juridiskajai komisijai pašlaik ir nodoti grozījumi Satversmē, kas paredz, ka deputātu var administratīvi sodīt un tam nav nepieciešama Saeimas atļauja. Likuma grozījumus iesniegusi opozīcijā esošā Latvijas Reģionu apvienība (LRA).

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem — 65307058.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Vārpa briest — galvu liec, cilvēks kļūst bagātāks
— galvu cel.*

Aizsardzības ministrs reģionālās vizītes laikā apmeklēja 35. nodrošinājuma bataljonu Preiļos

● Raimonds Bergmanis labi novērtēja Zemessardzes 35. bataljona štāba teritorijā šovasar paveikto un pavēstīja, ka nākamā gada budžets dos iespēju Zemessardzei iegādāties jaunu ekipējumu un arī bruņojumu.

Sākums 1. lappusē.

Šis un citas pozitīvās izmaiņas, ministraprāt, «uzrunā cilvēkus, jo daudzi izsaka vēlēšanos iestāties Zemessardzē. 2015. ir apbrīnojami veiksmīgs gads, jo zemessargu skaits ir palielinājies vairāk nekā par tūkstoši.» Viņš uzteica novada un bataljona komandieru enerģiju, strādājot ar kadriem. To apliecinot arī kaujas trauksmes mācību rezultāti, kur 2. Zemessardzes novads uzrādījis visaugstvērtīgākos rezultātus un apliecinājis degsmi. Atskatoties uz ministra amatā līdz šim redzēto, Raimonds Bergmanis minēja arī lietas, kuras nozarē būtu varējuši paveikt arī labāk.

Izmantojot izdevību, aizsardzības ministram Raimondam Bergmanim jautājām, cik droši šajā trausksmainajā un nemierīgajā starptautiskajā situācijā

šobrīd var justies ļaudis Latgalē, jo dzīvojam tuvu klāt Eiropas Savienības austrumu robežai. Uz to ministrs atbildēja: «Vairāk kā piecu mēnešu laikā, kopš veicu ministra pienākumus, esmu secinājis, ka mūsu sabiedroto izpratne par situāciju Latvijā man liek justies daudz daudz drošākam nekā pirms pusgada. Manu vizīšu NATO vadībā un štābos laikā es jutu izpratni par situāciju un atbildību, ar kādu sabiedrotie ir gatavi iesaistīties mūsu aizsardzībā nepieciešamības gadījumā. Kāds vācu ģenerālis, jautāts, kā viņš gatavs aizstāvēt Latviju, atbildēja — es aizstāvēšu kā latvietis.

Notiek konkrēts un produktīvs darbs. Ne velti Amerikas Savienoto Valstu vēstniece Latvijā, ļoti pieredzējusi diplomāte, strādājusi daudzās valstīs, tostarp Krievijā, kura pie mums ir tikai pāris mēnešus, sarunā atzina, ka

jūtoties pārsteigta, jo tik salīdzinoši īsā laikā Latvijā satikusi vienpadsmit ļoti augsta ranga amerikāņu ģenerāļus.» Ministrs uzsvēra, ka vēsturisks notikums bija novembrī notikušās mācības. Šobrīd iegūta arī liela pretimnākšana no valsts puses, bet vajadzību ir daudz un nepieciešama vēl straujāka attīstība.

«Ziemassvētku laikā, kad aizdomājamiem par istajām un patiesajām vērtībām, gribu novēlēt visiem mieru un teikt milzīgu paldies visām ģimenēm, kas saistītas ar aizsardzības nozari, kā arī visiem pārējiem cilvēkiem Latvijā. Vēlu ticību, ka viss būs mierīgi, labi un skaisti mūsu zemē arī turpmāk!»

Pēc 35. nodrošinājuma bataljona apmeklējuma aizsardzības ministrs un pavadošās personas ieradās Preiļu novada domē, kur tikās ar domes vadību.

L.Kirillova

Daudz bērnu ģimenes regulējums attieksies arī uz pilngadību sasniegušiem bērniem, kuri mācās

Daudz bērnu ģimenes jēdzienu turpmāk plānots attiecināt arī uz pilngadību sasniegušiem bērniem, kuri turpina mācīties vispārējās, profesionālās vai augstākās izglītības iestādē, kamēr viņi sasniedz 24 gadu vecumu. To paredz 26. novembrī Saeimā trešajā — galīgajā — lasījumā atbalstītie grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā, kas paplašina daudz bērnu ģimenes definīciju.

Patlaban likumā noteikts — daudz bērnu ģimene ir ģimene, kura aprūpē

trīs vai vairāk bērnus, tajā skaitā audzģimēnē ievietotus un aizbildnībā esošus bērnus.

Likuma grozījumi arī noteic, ka pašvaldībām līdz nākamā gada beigām jānodrošina saistošo noteikumu atbilstība šiem grozījumiem.

Likumprojekta autori norāda, ka grozījumi dos iespēju saņemt dažādus valsts un pašvaldībā esošos atvieglojumus un pakalpojumus plašākam daudz bērnu ģimeņu lokam. Grozījumi likumā nostiprina daudz bērnu ģimenes kartes, kas ļaus saņemt dažādas atlaides, izmantojot pakalpojumus, kurus piedāvā

valsts un privātie uzņēmumi Latvijā.

Latvijā pērnā gada janvārī bija 365 169 bērni vecumā līdz 18 gadiem, savukārt jauniešu skaits vecumā no 18 līdz 24 (neieskaitot) bija 174 605, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Kopējais bērnu skaits daudz bērnu ģimenēs 2014. gada 1. septembrī Latvijā bija tuvu 116 tūkstošiem.

Tāpat Saeimas atbalstītie grozījumi paredz, ka administratīvo pārkāpumu tiesību un krimināltiesību jomā personai līdz 18 gadu vecumam piemēro visas attiecīgās tiesību normas, kas piemērojamas nepilngadīgām personām.

Ar stipru ticību, ka mums visiem veiksies

Kas notiek ar laiku gada beigās? Tāda sajūta, itin kā diennakts būtu vilnas zeķe, kas, nepareizajā režīmā veļas mašīnā ielikta, sarāvusies īsa un šaura. Skrien tu, cilvēks, no rīta līdz vakaram, steidz visus darbus apdarīt, bet vakarā vienalga nepamet sajūta, ka esi buksējis, jo uz rītu jāatliek te šis, te tas nepadara itais.

Tā iesākam sarunu ar Preiļu novada lauku attīstības konsultanti ELZU SPODRU ELSTI. Viņa teic, ka ir Adventa laiks, visi gaida isto ziemu nevis to, kas katru dienu termometru dzen plusos. "Lauku cilvēki darbus ir pabeiguši. Rudens mums visiem bija labvēlīgs, graudaugu ražas augstas, viss klētis un noliktavās. Arī lopiem barība sagādāta, tie tagad kūts. Cilvēkiem ir nosacīts miera periods, jo patiesībā zemniekiem miera nav nekad," teic Elza. Jāpiekrīt, jo tagad daudz kas cits darāms, plānojams, rēķināms, lai pavasarī skrejritenis sāktos no gala.

Par darba gadiem

Elza par Preiļu novada lauku attīstības konsultanti strādā jau septiņus gadus, bet kopumā darba stāžs lauksaimniecībā ir 41 gads.

"Mana specialitāte ir agronoms, savulaik esmu pabeigusi Višķu tehnikumu. Sāku strādāt toreizējā Dzeržinska kolhozā, kur mani, astoņpadsmitgadīgu meiteni, norīkoja par iecirkņa vadītāju. Tik atbildīgs amats, tagad domāju, ka biju gan drosmīga jaunībā. Astoņpadsmit gadus nostādāju, kamēr sākās juku laiki.

Kad kolhozi likvidējās, man piedāvāja darbu Saunas pagastā par zemes komisijas priekšsēdētāju. Milzīga atbildība. Smagi gāja, īpaši ciematos, jo visi gribēja sev zemes gabaliņu tuvāk mājām, lai varētu dārzus turēt, lopus. Tajā pašā laikā bijušie saimnieki vēlējās saglabāt visu savu īpašumu vienkopus. Esmu pateicīga kolēģēm zemes komisijā Antonijai Pūdžai un Līvijai Pastarei. Saliedēti strādājām, atbalstījām viena otru un ar "mērnieku laikiem" tikām galā.

Zemes reformai beidzoties, turpināju strādāt pagastā. Pirms septiņiem gadiem mani uzaicināja par konsultanti uz Preiļiem. Tad jau bija izveidojies novads no četrus pašvaldību teritorijām. Lūk, tādi tie mani darba gadi."

Par novada zemniekiem

Lauku attīstības konsultants ir viens no tiem speciālistiem, kuriem svešinieki droši var jautāt ceļu — visu zina, visu izstāstīs, visu parādīs. Arī Elza praktiski katru dienu dodas pie zemniekiem visos četrus Preiļu novada pagastos. Kādi tad viņi ir, mūsu lauksaimnieki? Vai pagastos jūtamas kādas atšķirības?

"Ar stiprām zemnieku saimniecībām bagātākais ir Saunas pagasts. Ziniet, kāda ir lielākā problēma? Brīvu zemes platību deficīts. Konkurence ir milzīga, cilvēki saprot, ka zeme ir pamatvērtība. Pie tam Saunas pagastam raksturīgi tas, ka daudz jauno zemnieku. Saimniecības stipras, perspektīvas, veiksmīgi startē projektos.

Pelēču pagastā ir citādi. Krietnu zemnieku saimniecību nav daudz, bet to īpašnieki aktīvi, pieredzējuši un visā novadā pazīstami, piemēram, Vitālijs Līvmanis, Māris Klodāns. Atspērušies arī vairāki jaunie — Uldis Putāns, Kokinu ģimene. Tas priecē. Skaidrs, ka Saunas pagasta līdzenumus nevar ne salīdzināt ar Pelēču vai Ārdavas puses kalniem un kalniņiem. Cits reljefs, cita saimniekošana.

Arī Aizkalnes pagastā ir daudz zemnieku saimniecību — Ziemeļu ģimene veiksmīgi saimnieko, tāpat Aivars Pinka. Pagasta specifika, ka tur lielākoties ir vidējās saimniecības. Arī tas nav slikti, jo

● Preiļu novada lauku attīstības konsultante Elza Spodra Elste ir gan zinoša speciāliste un padomdevēja zemniekiem, gan mīļa un atraktīva vecmāmiņa saviem mazdēliem. Attēlā: kopā ar Marselu un Nilu aizvadītajā vasarā notikušajos Preiļu novada svētkos. Foto no E.S.Elstes personīgā albuma.

cilvēki nodrošina iztiku ģimenēm un neiet uz pagasta pārvaldi vai novada domi ar izstieptu lūdzeņa roku.

Preiļu pagastā koncentrējušies novada lielākie graudu audzētāji, piemēram, Mūrnieki no zemnieku saimniecības "Korsikova". Lopkopībā panākumus gūst Grigorijs Denisovs. Projekts veiksmīgi startē un pēdējos gados daudz paveikuši tēvs un dēls Seiji. Ar bioloģisko saimniekošanu nodarbojas Jānis Gavars, viņam palīdz dēls. Vēl Jānis un Vanda Kručāni, Arnis Šņepsts, Anatolijs Plīvda un citi."

Elza sauc vārdus un uzvārdus, stāsta, kāda tehnika sagādāta, kāds inventārs, cik moderni ierīkotas fermas un produkcijas glabātavas. Tas esot mīts, ka Latgalē zemniekiem klājas slikti. Kad rudenī uz praktisko semināru zemes aršanā sabraukuši jaunie lauksaimnieki, sirds priecājusies — tāda tehnika.

Par zināšanām

Elzas Spodras Elstes pienākumos ietilpst daudzas un dažādas lietas. Galvenais — kāpināt zemnieku izglītības un zināšanu līmeni. Skaidrs, ka pašlaik lauku ļaudis ir daudz daudz profesionālāki, viņi lasa, apmeklē kursus, seminārus, piedalās mācībās, iegūst sertifikātus, brauc pieredzes apmaiņā pa Latviju un ceļo pa ārzemēm.

"Seminārus par aktualitātēm rīkojam bieži, kas nu kurā brīdī svarīgākais — graudaugu sēja, agrotehnika, skābarības gatavošana vai kas cits. Ziema parasti ir tas periods, kad cilvēkiem vairāk vaļas. Plānojam mācības bioloģiskajiem zemniekiem, arī par augu aizsardzības lietām.

Uzskatu, ka tagad esam procesā, jo Preiļu konsultāciju biroja ir ļoti spēcīgs un profesionāls kolektīvs. Biroja vadītāja Mārite Vucenlāzāne ir zinoša ekonomikas jautājumos, Inese Magdalenoka — augkopībā, uzņēmējdarbības jomā jauna cilvēka skatījumu sniedz Jolanta Augšpūle. Vārdu sakot, ja arī es līdz galam kādu lietu nemācēju izskaidrot, cilvēks atbildi saņems, pie tam kompetentu atbildi."

Par zemi

Vai pašlaik jauniem ļaudīm, kuri ir izlēmuši dzīvot laukos un kļūt par zemnie-

kiem, bet viņiem nav nedz vectētiņu nedz vecmāmiņu ar zemes īpašumiem, vispār kas "spīd"? Uz šo jautājumu Elzas atbilde ir drīzāk noliedzīga.

"Grūti iesākt... Ja nav mantojumā zemes, ja nav tehnikas un inventāra, tad diez vai... Sakt no nulles ir milzīgs risks un atbildība. Var, protams, rakstīt projektus un mēģināt, bet uzņemšanās saistības jāpilda un kontrolējošās institūcijas skatās uz pirkstiem.

Kad zemnieku saimniecības tikai sāka veidoties, bija daudz brīvas un neapsaimniekotas zemes. Tagad situācija ir pavisam savādāka, zemes cenas ļoti izaugušas. Pie tam ne tikai Kurzemē un Zemgalē, kur šis process sākās ātrāk, bet arī pie mums kāpums ir un arvien turpinās. Tie, kas pārdod, ir ieinteresēti saņemt vairāk, tur cilvēkiem nevar pārnest neko.

Vai jūtama ārzemnieku invāzija? Preiļu novads laikam nav bijis pārāk iekārojama vieta, vismaz līdz šim. Zinu, ka Pelēču pagastā kādas teritorijas ārzemnieki iegādājušies, bet stāv neapsaimniekotas, zemē aug nezāles. Kopumā Preiļu novads, pēc Lauku atbalsta dienesta speciālistu vērtējuma, ir sakopts, zeme labā stāvoklī."

Par sportošanu

Ik vasaru, kad tiek rīkotas lauksaimnieku sporta spēles, Preiļu novada Saunas pagasta komanda ir dalībnieku skaitā. Un Elza jaunajiem līdzi. Saka, pati jaunībā esot daudz sportojusi, tāpēc saprot jaunos, kuriem pēc darba gribas arī izklaidēties, sacensties.

"Man jau sava stabila komanda. Viņi paši ir aktīvi, visu uzzina, saorganizējas. Atliek tikai transportu, ekipējumu sagādāt un uz spartakiādes vietu aizbraukt. Šogad, piemēram, bijām Gulbenes novadā, kur sportojām, dziedājām, dejojām, kopvērtējumā ieguvām otro vietu. Starp citu, jau četrus gadus esam pirmajā trijniekā."

Par mājas dzīvi

Elza un viņas vīrs Vitālijs abi ir algota darba strādnieki, tāpēc izvērsties ar lielu lauku saimniecību nav iespējams, tam vienkārši neatliek laika. Tomēr gluži bez nekā laukos dzīvot nevarot.

"Turam gotiņu, sivēnmātes, audzējam

bekonus. Priekš sevis iztiku nodrošinām. Man šķiet, ka šajos laikos tas ir svarīgi — ēst veselīgu, tīru un drošu pārtiku. Vasarās atvaļinājuma laikā atbrauc no Rīgas bērni un mazbērni, tad varam celt galdā pašu izaudzēto, pašu sarazoto. Vienalga, kas tas ir — piens, biezpiens, burkāni vai kūpināts cūkas cauraudzītis. Vecākais mazdēliņš ir pirmklasnieks, jau no mazām dienām saka, ka būšot laucinieks. Atbrauc, nepaspēj ne pārgērbties, kad jau aizņo traktorū pārbaudīt un redzēt, kas kūti jauns. Arī Vitālijam ir trīs mazdēli, tāpēc ļoti gaidām mazmeitiņu.

Es domāju, ka esmu meža cilvēks. Kam ūdeņi, kam pļavas, bet man ir vajadzīgs mežs. Dievinu sēņošanu. Vēl man patīk dziedāt. Senāk ansambli dziedāju, bet tagad to nevaru apvienot ar darbu. Tad nu dziedu, kad braucu mašīnā."

Par Ziemassvētkiem

"Mūsu mājās Ziemassvētki sākas ar Adventa vainagu un ik pēc nedēļas svētdienās iedegtajām svečītēm. Kad visa ģimene kopā, nesam no meža eglīti, rotājam, gatavojam mielastu. Ziemassvētku vakarā noītekti braucam uz baznīcu, parasti uz Pieniņiem, reizēm uz Vidsmuižu.

Kad sabrauc bērni un mazbērni, ceļam sniegavīru. Žēl, bet izskatās, ka šogad sniega nebūs... Jā, cenšamies saklāt bagātu mielasta galdū. Tā kā paši turam cūkas, gatavojam arī cepeti. Mazie jau paaugušies, šogad kopā cepsim piparkūkas. Domāju, tas puikām būs interesanti."

□□□

Elza Spodra Elste ir optimiste, viņa vienmēr smaida un ir labvēlības pilna. Arī svētku gaidās Elzai ir vēlējumi visiem lauksaimniekiem un novada iedzīvotājiem.

"Izturību un vēlreiz izturību smagajā ikdienā, pozitīvas domas un radošumu darbā! Protams, visiem vēlu stipru veselību, jo tā ir manta, kuru nevar nopirkt ne par kādu naudu! Lai izdodas iecerēs un veiksmīgs jaunais 2016. gads! Kopā strādāsim un tad Preiļu novads būs spēcīgāks, bagātāks, bet mums pašiem būs lepnums par paveikto."

L.Kirillova

LAD INFORMĒ

No 4. janvāra būs atbalsts pasākumā „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”

Lauku atbalsta dienests (LAD) izsludina projektu iesniegumu pieņemšanu pasākuma „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumos:

- ✓ „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”;
- ✓ „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”;
- ✓ „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”.

Projektu iesniegumu pieņemšana pasākumos notiks no 2016. gada 4. janvāra līdz 4. februārim.

Apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” pieejamais publiskais finansējums ir lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām – EUR 4 500 000, bet lauku saimniecībām – EUR 65 943 771. Mērķis ir atbalstīt lauku saimniecības, lai uzlabotu tās ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju, kā arī veicināt kooperācijas attīstību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un atbalstot pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku.

Apakšpasākuma ietvaros tiks atbalstītas šādas aktivitātes:

- investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, un ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūru (izņemot zemes) stādu iegādei, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegādei, uzstādīšanai un stādījumu ierīkošanai;
- nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei paredzētu jaunu būvju būvniecībai, esošo būvju pārbūvei, būvju ierīkošanai, būvju novietošanai, būvju atjaunošanai, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas.

Atbalsta pretendents var būt lauku saimniecība (juridiska vai fiziska persona), fiziska persona vai atbilstīga lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, ievērojot noteiktas prasības.

Sīkāk par atbalstāmajām aktivitātēm, prasībām pretendentiem, finansējuma sadalījumu un citu aktuālo informāciju var lasīt LAD mājaslapā izvēlnē „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”.

Apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” kārtā pieejamais publiskais finansējums ir EUR 16 197 836. Mērķis ir paaugstināt lauksaimniecības produktu pārstrādes efektivitāti un palielināt produktu pievienoto vērtību, veicinot konkurētspējīgas kooperācijas attīstību un ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas attīstību un inovāciju ieviešanu uzņēmumos.

Apakšpasākuma ietvaros tiks atbalstītas šādas aktivitātes:

- investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas lauksaimniecības produktu pārstrādei, un ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei;
- pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, – lauksaimniecības produktu pārstrādei, ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei paredzētu jaunu būvju būvniecībai un esošo būvju pārbūvei, būvju ierīkošanai, būvju novietošanai, būvju atjaunošanai, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas.

Atbalsta pretendents var būt juridiska persona (tai skaitā kooperatīvā sabiedrība), kas lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumā nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi, juridiska persona, kas plāno uzstādīt lauksaimniecības produktu pārstrādi vai juridiska persona, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi mājās apstākļos.

Sīkāk par atbalstāmajām aktivitātēm, prasībām pretendentiem, finansējuma sadalījumu un citu aktuālo informāciju var lasīt LAD mājaslapā izvēlnē „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”.

Apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” pieejamais publiskais finansējums fiziskām personām, juridiskām personām, lauku saimniecībām un pašvaldībām EUR 10 519 239, bet valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājiem vai tiesiskajiem valdītājiem – EUR 36 596 500. Mērķis ir uzlabot infrastruktūru, kas attiecas uz lauksaimniecības attīstību, meža ražības paaugstināšanu, audzes veselības un kokmateriālu kvalitātes uzlabošanu, saglabājot un uzlabojot meža ilgtermiņa ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, uzturot bioloģisko daudzveidību un nodrošinot klimata pārmaiņu mazināšanu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas paaugstināšanu.

Atbalstāmās aktivitātes:

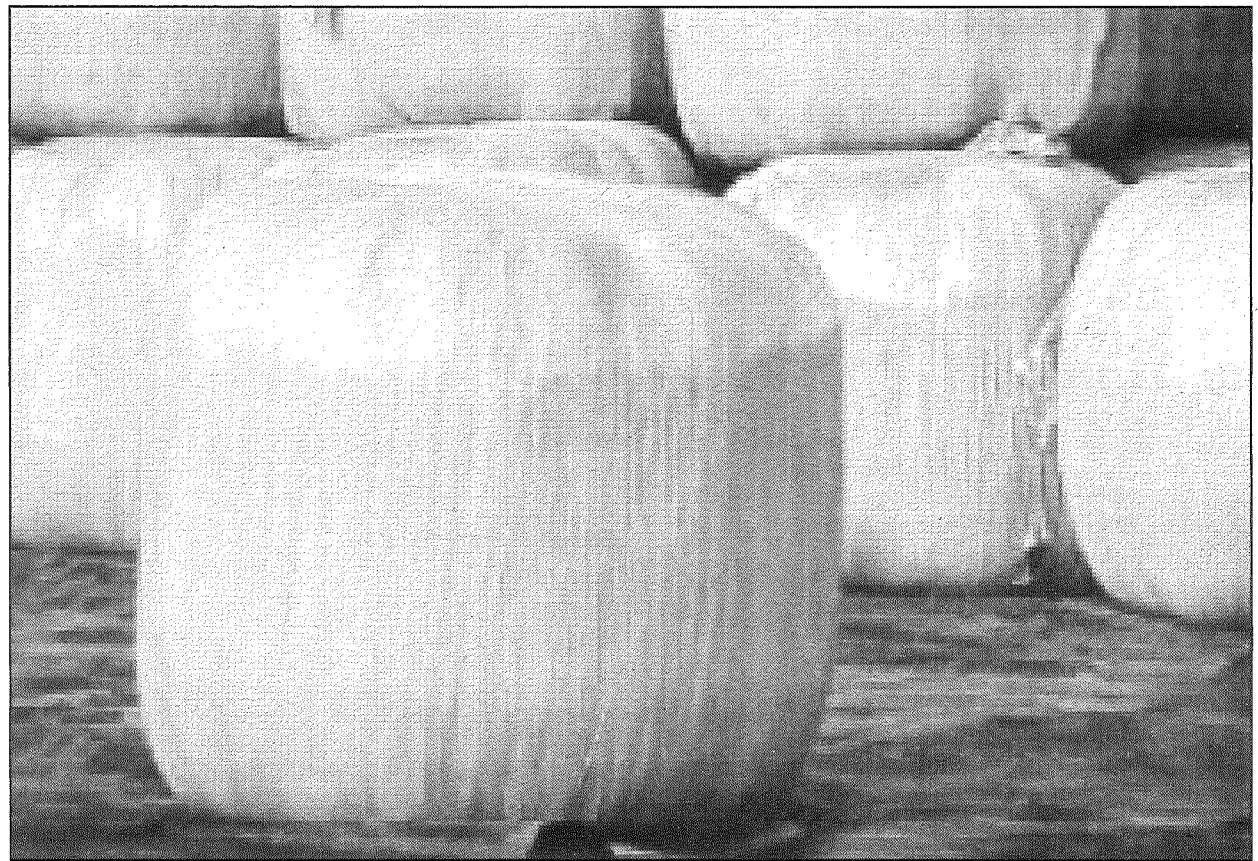
- meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana, tai skaitā pārbūvētajam vai atjaunotajam meliorācijas objektam piegulošo ceļu pārbūve vai atjaunošana (bez seguma);
- laukumu būvniecība vai pārbūve pie ražošanas objektiem un ražošanas objektu pievadceļu būvniecība un pārbūve (bez cietā seguma);
- pārbūvētajam vai atjaunotajam meliorācijas objektam piegulošo ceļu un ražošanas objektu pievadceļu izveidošana ar betona plāksņu klājumu lauksaimniecībā izmantojamu augsto sūnu purvā vai izstrādātā kūdras purvā.

Sīkāk par atbalstāmajām aktivitātēm, prasībām pretendentiem, finansējuma sadalījumu un citu aktuālo informāciju var lasīt dienesta mājaslapā izvēlnē „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”.

Projekti tiks īstenoti Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) ietvaros 2014.-2020. gada plānošanas periodā.

Projektu iesniegumi jāiesniedz, izmantojot LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmu vai ievērojot Elektronisko dokumentu likumu, vai personīgi LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai LAD centrālajā aparātā Zemkopības ministrijas klientu apkalpošanas centrā, Rīgā, Republikas laukumā 2, 2. stāva foajē. Plašāku informāciju par pasākumu un pieteikšanās nosacījumiem var iegūt, zvanot LAD klientu apkalpošanas daļai pa tālruni 67095000.

Vērtēja un analizēja sagatavotās skābbarības kvalitāti

Pagājušajā nedēļā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Lopkopības kompetenču centrs Valsts Lauku tīkla aktivitātes „Ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas pilotprojekta īstenošana” jeb tā saukta Zālēdāju projekta demonstrējuma „Dažādās veģetācijas fāzēs pļautas zāles skābbarības kvalitātes vērtējums un sagatavošanas tehnoloģiju salīdzinājums slaucamo govju saimniecībās” ietvaros Līvānu novada Sutru pagastā notika plašs seminārs, uz kuru pulcējās daudzi apkārtnē no vadu piensaimnieki.

Kā pastāstīja LLKC Preiļu konsultāciju biroja lopkopības konsultante Zita Briška, Zālēdāju projekts turpinās jau vairākus gadus un notiek visā Latvijā. Tajā iesaistītas dažādas saimniecības – aitu, kazu audzētāji un piensaimnieki, tajā skaitā „Upmalu mājas” no Riebiņu novada Galēnu pagasta Gribolvas. Demonstrējums par dažādās fāzēs pļautas zāles skābbarības kvalitāti un ar to saistītajām lietām ir ļoti būtisks jebkurā pienu ražojošajā saimniecībā. Par demonstrējuma rezultātiem stāstīja LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja Silvija Dreijere. Zemnieki ir ļoti ieinteresēti iemācīties gatavot kvalitatīvu skābbarību, tāpēc aktīvi piedalījās procesos un iesniedza skābba-

riņas paraugus izvērtēšanai. Pavisam bija saņemts 31 paraugs. Tiesa, lielākā daļa bija plēves ruļļos gatavotā lopbarība, tikai trīs paraugi nāca no tranšējām.

Kopumā, analizējot zāles pļaušanas termiņus, kopproteīna, olbaltumvielu, kokšķiedras un enerģijas rādītājus sagatavotajā skābbarībā, ar labākajiem rezultātiem var lepoties zemnieku saimniecība „Pumpuri” no Riebiņu novada Stabulnieku pagasta, IK „Buciņi” no Līvānu novada Jersikas pagasta un zemnieku saimniecība „Ramaniši” no Preiļu novada Saunas pagasta. Visās šajās saimniecībās rupjā lopbarība sagatavota plēves ruļļos. Savukārt no trim tranšējās ņemtajiem paraugiem viskvalitatīvākā skābbarība govīm sagatavota Līvānu novada Rožupes pagasta zemnieku saimniecībā „Zelmenis”.

Kā uzsvēra LLKC Preiļu konsultāciju biroja vadītāja Māriete Vucenlīdzāne, skābbarība tranšējās tiek likta vien retajā saimniecībā. Ar ruļļošanu esot vienkāršāk, jo zemniekam ir iespēja strādāt operatīvāk, viņš ir atkarīgs tikai pats no sevis. Taču, liekot skābbarību tranšējās, stingri jāievēro tehnoloģija, process nedrīkst ievilkties un tam jābūt pēc iespējas nepārtrauktam, kamēr bedre ir pilna. Iespējams, zemnieki bai-

dās, ka to nevarēs nodrošināt, baidās riskēt, ka kvalitāte pasliktināsies. M.Vucenlīdzāne gan saka – ja viss tiek izdarīts pareizi, tranšējās liktā skābbarība esot kvalitatīvāka un aptuveni uz pusi lētāka nekā ruļļotā.

Semināra laikā biroja vadītāja klausītājus iepazīstināja ar ekonomikas aspektiem saimniecībās un Vācijā gūto pieredzi. Tiek secināts, ka ir jāmaksā plānot laiks un nepieciešamie resursi. Vēl jāveic ienākumu un izdevumu analīze. Plānošana ļauj ne tikai ekonomēt naudu, bet arī nodrošina sabalansētu finanšu plūsmu. Jāizmanto iespēja dažādot saimniecību un nodrošināt ienākumus no dažādām nozarēm, jo daudznozaru saimniecībām vieglāk pārvarēt krīzes kādā no ražošanas nozarēm.

Vēl seminārā tika runāts par lopbarības pupām un to izēdināšanu liellopiem. Si lopbarības kultūra pēdējos gados pamazām „atplaukst” un sāk ieņemt tai pienākošos godpilno vietu liellopu barības galdā. Savukārt, lai piena ražošana katrā saimniecībā būtu ienesīga arī perspektīvā, nepieciešamas nepārtrauktas rūpes par govīm, sākot no teliņa vecuma, par to veselību, ilgmūžību. Par to, cik svarīga ir slaucamo govju ēdināšanas stratēģija, stāstīja Pierīgas konsultāciju biroja lopkopības konsultante Aija Luse.

VTUA aicina konstatēt un uzlabot traktortehnikas motora tehnisko stāvokli

Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras (VTUA) ilggadējā prakse traktortehnikas ekspluatācijā ir pierādījusi, ka pastāv cieša sakarība starp dūmainības līmeni un motora tehnisko stāvokli, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Mergups-Kutraitis.

Ir zināms, ka motora sliktais stāvoklis ir par iemeslu traktora ekonomisko rādītāju pasliktinājumam. Tas izpaužas kā traktora jaudas straujš kritums un degvielas patēriņa pieaugums. Tam savukārt par iemeslu ir savlaicīgi nekopta un nenoregulēta degvielas aparatūra.

Lai laikus konstatētu iepriekšminētos trūkumus un ekonomētu resursus ilgtermiņā (tajā skaitā finansiālās izmaksas) VTUA lauksaimniekiem un citiem traktortehnikas interesentiem visā Latvijas teritorijā piedāvā:

- ✓ Noteikt faktisko jaudu jūgvārpstai, kā arī motoram (KW/Zs);
- ✓ Noteikt jūgvārpstas tehnisko stāvokli;
- ✓ Noteikt dīzeļmotoru izplūdes gāzu dūmainību (gaismas absorbācijas koeficientu K(m-1));
- ✓ Veikt mehānisko dīzeļdegvielas augstspiediena sūkņu un sprauslu pārbaudi un remontu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 3. septembra noteikumos nr. 753 „Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras maksas pakalpojumu cenrādis” noteikto:

- ✓ dīzeļdegvielas sūkņa regulēšana izmaksās 28,46 EUR/stundā;
- ✓ dīzeļmotora sprauslu pārbaude un regulēšana – 2,13 EUR;
- ✓ traktortehnikas motora jaudas mērījums – 71,14 EUR;
- ✓ traktortehnikas motora jaudas mērījums vienā vietā vairāk nekā vienai traktortehnikas vienībai – 56,91 EUR;
- ✓ traktortehnikas motora izmešu mērījumi – 17,07 EUR.

Aglonā iedegta svētku egle un izskanējis labdarības koncerts

Tumšajam un drēgnajam laikam par spīti spoži mirgo svētku egle Aglonas centrā. Aglonieši starp apkārtējo novadu ļaudīm bija pirmie, kuri pulcējās kopā, lai iedegtu ugunis eglītē un piedalītos labdarības koncertā.

● Adventa un Ziemassvētku noskaņu klātesošajiem radīja kāds īpašs viesis — dziesminieks Ēriks Loks.

Kā informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Tatjana Komare, pagājušās piektdienas, 11. decembra, vakarā Aglonas kultūras centrā pirms eglītes iedegšanas notika labdarības koncerts "Klusais eņģeļa pieskāriens". Tā īpašais viesis bija dziesminieks Ēriks Loks. Koncertu rīkoja Aglonas biedrība "Neaizmirstule", sirsnīgā uzstāšanās bija biedrības dāvana novada iedzīvotājiem. Īpaši tika aicinātas novada audzģimenes ar bērniem un aizbildņu ģimenes.

Pēc koncerta visi devās laukā pie eglītes, kurā iedegamies gaismaņas visvairāk gaidīja bērni. Gan skolniekus, gan mazulus sagaidīja divi jautri rūķi, bet skaistās Ziemassvētku laika dziesmas dziedāja Aglonas vidusskolas folkloras kopa "Žibactņa" (kollektīva vadītāja skolotāja Lilita

Valaine). Kad eglītē iemirdzējās ugunis, rūķi klātesošos aicināja iet rotaļās, kopā dziedāt dziesmas. Lai drēgnajā laikā neviens nesaukstētos, tika piedāvāta karsta tēja un piparkūkas.

● Spožas ugunis eglītē pie Aglonas kultūras centra tika iedegtas pagājušajā piektdienā, 11. decembrī.

Iedegta Līvānu novada lielā Ziemassvētku egle

13. decembrī gan mazi, gan lieli, gan jauni, gan vecāka gadagājuma līvānieši un novada iedzīvotāji Līvānos varēja piedalīties Ziemassvētku ieskaņas pasākumos.

Jau no pulksten 14.00 gan āra bodītēs, gan kultūras centra iekštelpās norisinājās Ziemassvētku tirdziņš. Vairāk kā 50 tirgotāji piedāvāja visdažādāko produkciju. Bija nopērkams gandrīz viss Ziemassvētku galdam un dāvanām nepieciešamais: maize, gaļas izstrādājumi, siers, āboli, medus, zaļu tējas, garšvielas, dažādi našķi, piparkūkas, rokdarbi, koka amatniecības un vaska izstrādājumi, ziepes un vēl daudz kas cits. Ziemassvētku noskaņai kultūras centrā varēja noklausīties J.Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas

skolas Ziemassvētku koncertu, kurā kopā ar jauniešiem muzicēja arī Juris Kulakovs.

Kad koncerts beidzās, visi sapulcējās pie kultūras centra. Pēc neliela uzveduma un bērnu rotaļas vārds tika dots novada domes priekšsēdētājam Andrim Vaivodam, kurš, uzrunājot sanākušos iedzīvotājus, teica: "Tuvojās Ziemassvētki un jaunais gads, bet mums vēl daudz jāizdara. Taču šodien viens no galvenajiem darbiem novadā – kopīgās novada un Līvānu pilsētas eglītes iedegšana. Lai šī egle dod daudz spēka un iedvesmas nākošam gadam, jo nākamgad būs pilsētas 90 gadu jubileja."

Spītējot lietum un visiem kopīgi saucot: "Eglīte, iedegies! Eglīte, iedegies!", Līvānu novada galvenā Ziemassvētku eglīte iemirdzējās krāsainās ugunīņās.

● Kaut baltās sniega segas vietā uz asfalta bija redzamas peļķes un lija lietūs, eglītes iedegšana apiecināja, — ziemas saulgrieži pavisam tuvu.

Preiļu novada galvenā egle — dāvana no privāta meža

Ja ne kuplā un ugunis mirgojošā eglē pilsētas centrā, vien dažas slapjas un skumjas sniega kripatiņas liecinātu par to, ka klāt ziema. Svētdien, 13. decembrī, daudzi preiļieši, sākot ar mazajiem ratiņos un bērnodarziņiem, beidzot ar cienījamiem senioriem, pulcējās Tīrgus laukumā, kur pusotras stundas garumā notika pašdarbības kolektīvu sarūpēts koncerts.

Klātesošajiem uzstājās četras deju kolektīva "Gaida" grupas savas vadītājas Gaidas Ivanovas vadībā. Tikpat azartiski dejoja "Dancari" deju skolotājas Ilzes Brokas vadībā. Ar dziesmām laukumā pieskandināja Preiļu Valsts ģimnāzijas dziedošie jaunieši. Īpaši jauku un sirsnīgu uzstāšanos bija sarūpējuši Preiļu pirmskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" audzēkņi un viņu skolotājas. Kopā ar bērnodarz-

niekiem bija ieradies arī Laimas lācis. Savus muzikālos talantus rādīja Preiļu alternatīvās kultūras atbalsta centra (PAKAC) jaunieši Rūta, Justs, Aivis un Valters. Kopā ar skolotāju Rimmu Gavrilovu pasākumā piedalījās Preiļu 2. vidusskolas dziedātāji, bet dejotāji aicināja izkustināt kājas arī klātesošos. Savukārt Preiļu novada bērnu un jauniešu centru koncertā pārstāvēja divi kolektīvi — "Elizīte" Oksanas Kitajevas vadībā un "Lāsītes" Dainas Ertes vadībā.

Pēc koncerta, kad visi gaidīja iedegamies ugunīņās svētku eglē, klātesošos uzrunāja Preiļu novada domes priekšsēdētāja Maruta Plivda. Vispirms viņa pateicās Pelēču pagasta iedzīvotājam Elmāram Skuķim, kurš uzdāvināja savā privātajā mežā izaugušo kuplo eglīti. Pašvaldības vadītāja minēja trīs būtiskākās lietas, bez kurām nav iespējama dzīve un panākumi — ticība, cerība un mīlestība.

● Preiļu centrā ugunis mirgojošā eglīte izaugusi Pelēču pagastā. Meža skaistuli novada ļaužu priekam uzdāvinājis Pelēču pagasta iedzīvotājs Elmārs Skuķis. Foto: G.Vilcāns

Lappusi sagatavoja L.Rancāne un L.Kirillova

DOMES SĒDES LĒMUMI

Kārtējā Līvānu novada domes sēdē izskatīti vairāki jautājumi un pieņemti attiecīgi lēmumi.

Izmaiņas Rudzātu pagasta valdes sastāvā

Izskatot Rudzātu pagasta valdes locekles Silvijas Kalvītes iesniegumu par atbrīvošanu no Rudzātu pagasta valdes locekles pienākumu pildīšanas un Ineses Brūveres iesniegumu par iekļaušanu Rudzātu pagasta valdes sastāvā, domes deputāti nolēma, sākot ar 2015. gada 30. novembri atbrīvot Silviju Kalvīti no Rudzātu pagasta valdes locekles pienākumiem un izslēgt no valdes sastāva. Tika nolemts ar 2015. gada 1. decembri iekļaut Rudzātu pagasta valdes sastāvā Inesi Brūveri.

Piešķir lidzekļus

Izskatot novada būvniecības un infrastruktūras daļas ierosinājumu, dome nolēma piešķirt lidzekļus 2904 eiro apmērā būvprojekta izstrādei Rudzātu parka labiekārtošanai Rudzātos, Varoņu ielā 7 un parka teritorijas topogrāfiskā plāna izgatavošanai.

Sēdē izskatīts Rožupes pagasta pārvaldes iesniegums. Domes deputāti nolēma piešķirt lidzekļus 1197,90 eiro apmērā Rožupes pagasta komunālajai saimniecībai tehniskās dokumentācijas izstrādei pašvaldībai piederošās bērnu dārza ēkas un filtrēšanas ūdens krātuves nojaukšanai.

Deputāti izskatīja un atbalstīja folkloras kopas "Ceiruleits" vadītājas Annas Kārķles iesniegumu par lidzekļu piešķiršanu 25 gadu jubilejas pasākumam "Laika raksti" fotoizstādes "Ceiruleits" pasaules ce-

ļos" izveidošanai. Dome nolēma šim nolūkam piešķirt 150 eiro.

Izskatot Līvānu novada kultūras centra iesniegumu, domes deputāti nobalsoja par lidzekļu 4824,88 eiro apmērā piešķiršanu 110 krēslu iegādei Rožupes kultūras namam. Vecie krēsli ir neergonomiski un nolietojušies.

Pārdos SIA "Preiļu slimnīca" kapitāla daļas

Domes sēdē nolemts pārdot Līvānu novada domei piederošās 196 832 SIA "Preiļu slimnīca" kapitāla daļas, kas veido 23,00329 procentus no visām sabiedrības daļām. Nolemts uzdot Līvānu novada domes privatizācijas un pašvaldības mantas atsavināšanas komisijai izstrādāt SIA "Preiļu slimnīca" pašvaldībai piederošo kapitāla daļu pārdošanas noteikumus.

Par minimālās dividendēs izmaksājamās peļņas daļas noteikšanu

Deputāti nolēma noteikt pašvaldības kapitālsabiedrībām minimālo dividendēs izmaksājamo peļņas daļu 10 procentu apmērā no attiecīgās kapitālsabiedrības tīrās peļņas. Noteikts, ka dividendes ieskaitāmas Līvānu novada pamatbudžeta kontā ne vēlāk kā viena mēneša laikā no kārtējās dalībnieku sapulces lēmuma par peļņas sadali pieņemšanas dienas.

□□□

Domes sēdē izskatīti arī vairāki jautājumi par zemes nomu, par nekustamā nodokļa dzēšanu, par pirotehnikas tirgošanu un citi jautājumi.

LATGALES MĀKSLAS UN AMATNIECĪBAS CENTRĀ

Egles zaros — 500 māla zvaniņi

● Māla zvaniņu gatavošanā egles rotāšanai aktīvi iesaistījās Līvānu iedzīvotāji.

Šogad Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā gadu mijas laikā apmeklētājus iepriecinās egle, kurā rotājas 500 no māla veidoti un apgleznoti māla zvaniņi. Centra darbinieki kopā ar Līvānu novada iedzīvotājiem visu novembri darināja šī gada īpašo Ziemassvētku egles rotu — zvaniņus. To veidošanas prasmi ierādīja Līvānos zināmā un bērnu iemīļotā pulciņa skolotāja, keramiķe Eleonora Pastare.

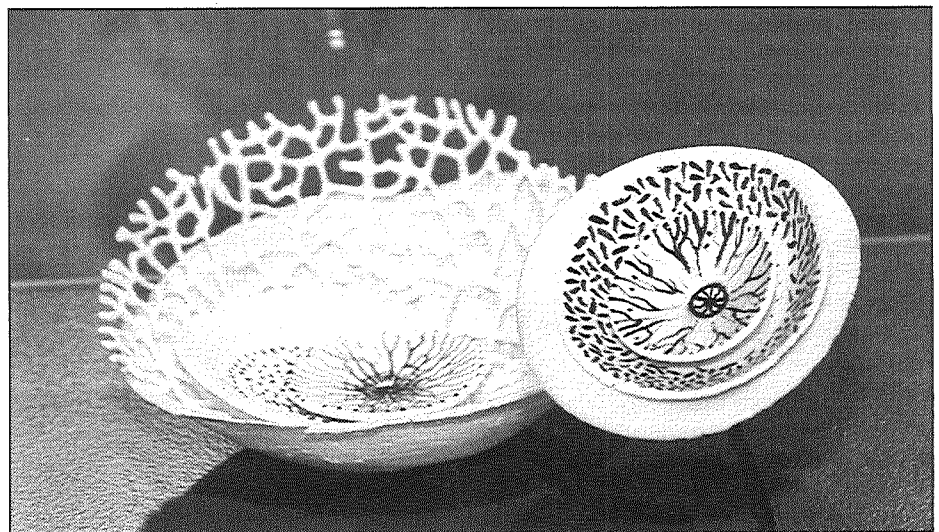
Zvaniņu darināšanas darbnīcas ieguva tik lielu popularitāti, ka ar iepriekš paredzēto skaitu — četrām — bija par maz, un tika organizētas kopumā 11 radošās darbnīcas, informēja Inīta Paegle, Latgales mākslas un amatniecības centra kultūras tūrisma organizatore. Radošajās darbnīcās piedalījās gandrīz 200 dalībnieku. Tie bija novada skolēni un interešu grupas, vietējās ģimenes ar bērniem, kā arī vienkārši radoši un darboties alkstoši iedzīvotāji. Darbošanās rezultātā tika izveidoti un apgleznoti 500 māla zvaniņi,

kuri no 15. decembra līdz nākošā gada janvāra vidum priecēs visus Latgales mākslas un amatniecības centra apmeklētājus.

Kad svētki būs beigušies, paredzēts visus māla zvaniņus atdāvināt alternatīvo aprūpes pakalpojumu centram "Rožlejas" telpu dekorēšanai. Māla zvaniņu veidošanas radošajās darbnīcās valdīja īpaša rosība, centība un radoša gaisotne, tāpēc, šķiet, arī zvaniņi izstaro mīlestību, kas bija ieguldīta darbā. Latgales mākslas un amatniecības centra kolektīvs, keramiķe Eleonora Pastare un visi radošo darbnīcu dalībnieki cer, ka zvaniņi "Rožleju" iemītniekiem dāvinās sirds siltumu un mīlestību, ar kādu tapusi šī īpašā Ziemassvētku rota.

Latgales mākslas un amatniecības centra egles ik gadus tiek ietērpta citā rotā. Šeit ir bijušas sniegpārslu, cepuru, cimdu, eņģeļu, puzuru un citas neparastas egles. Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šogad egli atvēlēja VAS "Latvijas valsts meži" Dienvidlatgales mežniecības kolektīvs, bet novada komunālās saimniecības darbinieki to atveda un uzstādīja.

Vakara meditācijas

● Eleonoras Pastares darbi.

19. decembrī Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā tiks atklāta līvānietes Eleonoras Pastares keramikas izstāde "Vakara meditācijas".

Māksliniece Eleonora Pastare ir dzimusi Daugavpilī, taču lielāko savas dzīves daļu ir aizvadījusi tieši Līvānos. Absolvējusi Rēzeknes lietīšķās mākslas vidusskolas keramikas nodaļu, pēc tam — Daugavpils Universitāti, iegūstot maģistra grādu mākslā. Kopš 1977. gada māksliniece piedalās izstādēs un citos mākslas projektos Latvijā un ārpus tās robežām.

Izstādē "Vakara meditācijas" ir skatāmi mākslinieces Eleonoras Pastares porcelāna

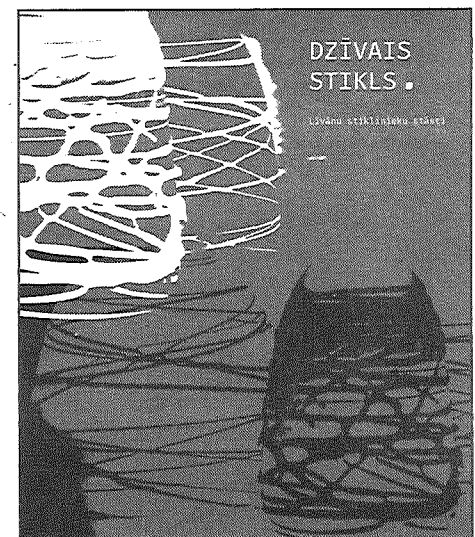
darbi. Pati māksliniece saka: "Porcelānu es izjūtu kā smalku, trauslu, gandrīz gaisīgu materiālu un šīs izjūtas cenšos ielikt savos darbos." Meditatīvs spēks un pilnīga materiāla kontrole ir tas, kas nepieciešams, lai savaldītu sarežģītāko keramikas materiālu un laistu pasaulē trauslus, gaisīgus un apburošus porcelāna izstrādājumus.

Izstāde "Vakara meditācijas" jau bija skatāma prestižajā Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā, kur radīja patiesas ovācijas un apbrīnu. Tāpēc visi interesenti tiek aicināti apskatīt Eleonoras Pastares porcelāna izstādi Līvānos no šī gada 16. decembra līdz nākošā gada janvāra beigām Latgales mākslas un amatniecības centra izstāžu zālē.

Stiklinieku stāsti brošūrā

Gada nogalē, 30. decembrī Latgales mākslas un amatniecības centrā norisināsies brošūras "Dzīvais stikls. Līvānu stiklinieku stāsti" (attēlā) prezentācija. Brošūras atvēršanas svētkos aicināti piedalīties visi intervētie bijušās stikla fabrikas darbinieki, kas rada iespēju vēltīt savu laiku brošūras tapšanai. Tikpat gaidīti ir arī citi bijušie stikla fabrikas darbinieki vai cilvēki, kam dārga Līvānu stikla fabrikas piemiņa, tādējādi pulcinot kopā domubiedrus un bijušos kolēģus, kas ar saviem vēl npublicētajiem atmiņu stāstiem palīdzētu turpināt darbu atmiņu stāstu dokumentēšanā, saglabāšanā un popularizēšanā, paredzot, ka prezentētajai brošūrai būs arī turpinājums.

Brošūra ar Līvānu stiklinieku likteņstāstiem ir tapusi, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fondam par atbalstu Latgales mākslas un amatniecības centra iesniegtajam projektam "Līvānu stiklotie stāsti" Latgales kultūras programmas projektu konkursā. Brošūrā lasāmi 13 bijušo darbinieku atmiņu stāsti par laiku, kas aizvadīts, strādājot Līvānu stikla fabrikā. Brošūrai intervijas sagatavoja Līvānu no-

vada domes ārējo sakaru un sabiedrisko attiecību daļas speciāliste Ginta Kraukle, atmiņu stāstītājus iemūžināja fotogrāfs Jānis Magdaļenoks, dizainu izstrādāja Raimonds Vindulis.

Stiklinieku stāsti būs lasāmi latviešu, krievu un angļu valodās.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Sīlukalna skolēni piedalās laikraksta "Diena" konkursa "Kas notiek?" uzvarētāju dienā Rīgā

● Sīlukalna pamatskolas 9. klases skolēni un audzinātāja Līga Čača kopā ar Valsts prezidentu Raimonu Vējoni.

Riebiņu novada Sīlukalna pamatskolas 9. klases skolēni un viņu audzinātāja Līga Čača kopā ar uzvarētājiem no citiem Latgales reģioniem piedalījās laikraksta "Diena" rīkotā konkursa "Kas notiek?" uzvarētāju dienā Rīgā.

Iespaidos par redzēto un piedzīvoto dalījās 9. klases skolniece Lūcija Vaivode un Laine Opule. Meitenes pastāstīja, ka vispirms skolēni apmeklēja Saeimas namu, kurā apskatīja parlamenta sēžu zāli, Sarkano zāli, kā arī citu valstu amatpersonu dāvinājumus. Pēc tam visi devās uz Mākslas muzeju "Rīgas birža", kur aplūkoja pamatekspozīciju.

Ar nelielu uztraukumu, bet priecīgi skolēni steidzās uz Melngalvju namu, kur bija paredzēta tikšanās ar Valsts prezidentu Raimonu Vējoni. Sekoja Valsts pre-

zidenta uzruna, kopīga fotografēšanās.

Konkursa organizatoru pavadībā skolēni devās pusdienās uz Latvijas Biznesa koledžu, kurā iepazinās ar Ventpils Valsts 1. ģimnāzijas skolotājiem un skolēniem. Pēc tam visi kopīgi apmeklēja kinoteātri un noskatījās filmu.

Konkursa uzvarētāju apbalvošana notika Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU). Pasākumu ar zinātnisku eksperimentu demonstrēšanu uzsāka zinātnes teātris "Laboratorium", turpinājumā sekoja skolēnu prezentācijas par savu skolu un klasi, balvu pasniegšana. Noslēgumā ar muzikāliem priekšnesumiem sveica grupa "Olas" un RTU karsējmeiteņu komanda.

Sīlukalna pamatskolas devītklasnieki par zināšanām Latgales reģionā tika atzīti arī vienā no agrāk notikušajiem laikraksta "Diena" konkursiem "Kas notiek?".

lekļu konkursa "Superpuika 2016" finālā

3. decembrī Rīgā, Tehniskās jaunrades namā "Annas 2" norisinājās konkursa "Superpuika 2016" otrā kārtā, kurā piedalījās arī četri zēni no Preiļu 1. pamatskolas. Preiļu novada bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune informēja, ka kopā konkursa otrajai kārtai bija kvalificējušies 30 dalībnieki no visas Latvijas.

Zēniem sevi bija jāpierāda četros uzdevumos – fiziskajā trasē, amatniecībā, foto snaipeņu disciplīnā, kā arī radošajā uzdevumā. Izvērtējot katra dalībnieka individuālo sniegumu, iespēju piedalīties finālā izcīnīja desmit dalībnieki, kas kopvērtējumā saņēma no 24 līdz 31 punktiem. Viņi 2016. gada pavasarī sacentīsies par titulu "Superpuika 2016".

Starp finālistiem ir arī Preiļu 1. pamatskolas 6.a klases skolēns Ivo Haritonovs. "Esmu ļoti priecīgs, ka tiku lielajā finālā. Visus uzdevumus otrajā kārtā veicu ar prieku, man labi veicās. Novēlu, lai arī turpmāk zēni piedalās šādos konkursos un tiek līdz lielajam finālam. Vislielākais paldies par palīdzību sagatavojoties jāteic skolotājam Uldim Čerpakovskim," atzina Ivo.

Ari skolotājam Uldim Čerpakovskim ir liels gandarījums par visiem četriem Preiļu zēniem, kas piedalījās konkursā, — Rūdolfu Pastaru, Raivo Liniņu, Ivo Haritonovu un Ēriku Miežiti. "Jau tikšana otrajā kārtā bija nozīmīgs rezultāts mums visiem. Puikas ciniņās godam," teica skolotājs. "Vienam paveicās vairāk, otram mazāk. Vislielākais prieks par Ivo. Viņš šī konkursa gaisotni izbaudīja jau pagājušajā gadā, kad līdz finālam pietrūka vien nēka viena punkta. Paldies zēniem par centību un darbu spar, sportisko izturību un atraktivitāti. Esmu gandarīts par sava audzēkņa lielisko sniegumu."

Konkurss "Superpuika" ir ikgadējs, tradicionāls Latvijas notikums, kas pulcē apķērigus un azartiskus 11 – 12 gadus vecus pusaudžus no visas Latvijas un kas atgādina sabiedrībai par tām jaunās paaudzes vērtībām un kvalitātēm, kas palīdzēs zēniem ikdienas sarežģīto situāciju risināšanā, profesionālajā un garīgajā izaugsme. Šogad konkursam "Superpuika" jau aprit 25. gadskārta.

Preiļu novada bērnu un jauniešu centrs ik gadus atbalsta šo konkursu un arī šogad organizēja braucienus uz konkursa pirmo un otro kārtu.

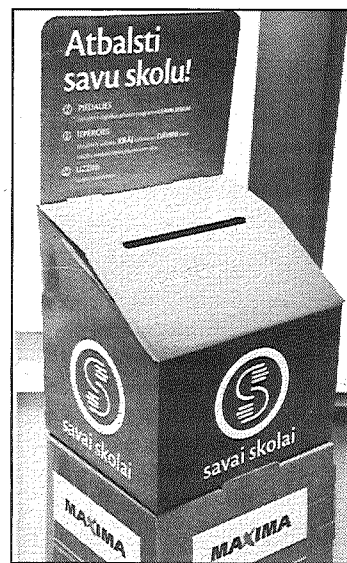
Skolas reģistrējas atbalsta programmā "Savai skolai"

Izglītības atbalsta programmā "Savai skolai", ko organizē "Maxima", var piedalīties visas Latvijas pirmsskolas iestādes, skolas, profesionālās izglītības iestādes jeb arodskolas, kā arī privātie bērnudārzi. Kopumā Latvijā programmai reģistrējušās divas trešdaļas – 64 procenti no visām Latvijas skolām un bērnudārziem.

Laika posmā no šī gada 2. novembra līdz nākamā gada 7. februārim iedzīvotāji par katru pirkumu "Maxima Latvija" veikalos vērtībā virs septiņiem eiro saņem uzlīmes, ko tālāk var novirzīt sevis izvēlētai izglītības iestādei, lai tā varētu savā īpašumā iegūt kāroto inventāru. Izglītības iestāde izvēlēto inventāru saņems bez maksas.

Visaktīvāk programmu "Savai skolai" iesaistījušās reģionālās skolas un bērnudārzi, kas sastāda 85 procentus no visām akcijā reģistrētajām izglītības iestādēm. 51 procenti reģistrēto mācību iestāžu ir reģionu skolas, bet 34 procenti – reģionu bērnudārzi. Latgales reģionā kopumā izglītības atbalsta programmai reģistrējušās 194 mācību iestādes, no tām – 113 skolas un 81 bērnudārzs.

No LĪVĀNU novada programmai reģistrējušies Jaunsilavas pamatskola, Jersikas pamatskola, Rožupes pamatskola, Sutru pamatskola, Līvānu 1. vidusskola, Līvānu 2. vidusskola, novada pirmsskolas izglītības iestāde "Rūķiši", Līvānu novada vakara (maiņu) vidusskola, Rudzātu speciālā internātpamatskola, Rudzātu vidusskola; no AGLONAS novada izglītības iestādēm akcijai reģistrējušies Aglonas

internātvidusskola, Aglonas vidusskola, Aglonas katoļu ģimnāzija, Aglonas pirmsskolas izglītības iestāde, Priežmalas pamatskola, Šķeltovas pamatskola; no RĪEBIŅU novada reģistrējušies Dravnieku pamatskola, Riebiņu pirmsskolas izglītības iestāde "Sprīdītis", Riebiņu vidusskola, Rušonas pamatskola, Sīlukalna pamatskola; no VĀRKAVAS novada: Vārkavas vidusskola un Vārkavas pamatskola; no PREIĻU novada: Preiļu 1. pamatskola, Preiļu 2. vidusskola, Preiļu Valsts ģimnāzija, pirmsskolas izglītības iestāde "Pasaciņa", Priekuļu pamatskola, Pelēču pamatskola.

Panākumi sacerējumu konkursā

Noslēdzies skolēnu sacerējumu konkurss, kas bija veltīts krievu dzejnieka Sergeja Jeseņina 120. un rakstnieka Antona Čehova 155. dzimšanas dienai. Tajā piedalījās 48 skolas ar krievu mācību valodu no 15 Latvijas pilsētām. Rīgas domes Portretu zālē notika uzvarētāju apbalvošana.

Līvānu 2. vidusskolas 11. klases skolniece Luīze Kundire konkursā ieguva otro vietu, balva saņemot elektronisko kurbatas grāmatu, populāru laikrakstu un žurnālu krievu valodā gada abonementus, informē Līvānu 2. vidusskolas bibliotēkas bibliotekāre Ināra Bojāre. Meiteni atbalstīja krievu valodas un literatūras skolotāja, Līvānu 2. vidusskolas direktore Klavdija Daukste. Luīze konkursam bija uzrakstījusi eseju par savu mīļāko Sergeja Jeseņina dzejoli. To izvēlēties nemaz nav bijis tik viegli, jo šai tēmai atbilst vai ikviens dzejnieka darbs. Luīze atklāj, ka sirsnīgā sacerējuma uzrakstīšanai svarīgi

ir "izlaist" literāro darbu caur savas pieredzes un izjūtu prizmu. Vairākkārt pārlasot krājumu "Asaras", kurā dzejnieks pauž ilgas pēc dzimtenes, viņa atradusi meklēto. Tas meiteņai sasauca ar vecmāmiņas likteni, kura ieprecējusies Latvijā pirms daudziem gadiem, bet tagad ilgijas pēc dzimtenes. Šī tēma ir aktuāla arī tiem, kuri aizbrauc no Latvijas.

Skolotāja Klavdija Daukste aktīvi atbalsta skolēnu daiļradi un līdzdalību konkursos. Viņa māca ne tikai veidot sacerējuma kompozīciju, izteikt domu un pareizi salikt komatus. Ne mazāk svarīga ir netradicionāla pieeja analizējamā autora daiļradei, daiļdarba idejas uztvere un skolēna individualitāte, kas atklājas esejā.

Konkursa uzvarētāju apbalvošanas pasākumā bija iespēja klausīties Sergeja Jeseņina dzeju rakstnieka, publicista un dzejnieka P. Antropova no Sanktpēterburgas izpildījumā.

Uzvāra jauno inženieru sacensībās

Jauno inženieru sacensībās "EBEC 2015" (European BEST Engineering competition), kas notika Rīgā, Līvānu 2. vidusskolas komanda "Spēks" ieguva pirmo vietu skolēnu kārtā. Komandas sastāvā bija 12. klases skolēni Veronika Bordjuga, Radislavs Kuzmins, Vadims Čebodajevs un Timurs Ļvovs. Sacensībām viņus sagatavoja fizikas skolotāja Taisija Grabļevska.

Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) BEST inženieru sacensībās studenti cīnās par dalību European BEST Engineering competition. Tajās piedalās arī vidusskolēnu komandas. Vidusskolēniem nācās papildināties, lai nokļūtu šajās sacensībās, jo to pirmie divi posmi notika skolā. To ietvaros skolēni veiksmīgi izpildīja testu un piedāvāja racionālu dotā uzdevuma risinājumu. Tā prezentācija video formātā

deva iespēju Līvānu 2. vidusskolas komandai "Spēks" piedalīties skolēnu kārtā. Uzdevums bija līdzīgs Līvānu pilsētas situācijai, jo arī šajā pilsētā darbojas prāmis pāri Daugavai, bet uzdevumā nācās pārvietot nedrošu kravu – olu – viena metra attālumā ar ūdens šķērslī.

Rīgā komanda veica tādas pašas uzdevumus un risināja tādas pašas problēmas kā Tehniskās universitātes studenti. Skolotāja Taisija Grabļevska lepojas ar skolas vecāko klašu skolēniem un viņu veikumu. Līvāniešu projekts un ideja bija pat labāka par dažu studentu piedāvājumu, taču skolēniem vēl pietrūka prezentācijas noformēšanas iemaņu. Piedalīšanās šajās sacensībās viņiem deva vērtīgu pieredzi.

13 pārsteidzoši fakti par kafiju

Vai ir nācies aizdomāties par to, kāda kafijas deva var būt nāvējoša, un vai ir dzirdēts, ka Džordžs Vašingtons izgudroja šķīstošo kafiju? Interesantākajos stāstos no kafijas pasaules dalās specializēta kafijas automātu un kafijas uzņēmuma "Kafijas draugs" vadītājs Andris Leitīšs.

Kafija tika izmantota kā pārtika

Sen, sen atpakaļ kafijas ogas tika mikstas kopā ar taukiem, tādējādi izveidojot enerģētisku uzskodu. Tāpat kafijas ogas savulaik tika izmantotas vīna ražošanā.

Ir bijuši pieci vēsturiski mēģinājumi aizliegt kafiju

Pirmo reizi kafija tika aizliegta Mekā 1511. gadā, jo tā it kā stimulējusi radikālo domāšanu. Tikmēr XVI gadsimtā itāļu garīdznieki arī mēģinājuši aizliegt kafiju, jo uzskatījuši to par sātānisku dzērienu. Tomēr pāvests Clements VIII uzskatījis, ka dzēriens ir gards, tāpēc aizliegumu neatbalstīja. Interesants fakts: Pāvests 1600. gadā pat svētīja kafiju, lai padarītu to legālu.

Osmaņu impērijas galvai vēsturiski ir bijusi īpaša loma kafijas aizliegšanā. Sultāns apsolijs sodus visiem kafijas dzērājiem (tādus kā sišana, mešana ūdenī).

1746. gadā Zviedrijas gubernators ne tikai aizliedza kafiju, bet arī aizliedza traukus, kuri bija paredzēti kafijas pagatavošanai un dzeršanai. 1777. gadā Prūsijas līderis Frederiks Lielais, redzēdams, ka kafija gandrīz alus patēriņu, atzina alus pārsvaru pār kafiju.

Kafiju var arī pārdozēt

Lai sasniegtu letālu kofeīna dozu, jāizdzer apmēram 100 kafijas šķēles.

Patiesībā kafija ir auglis

Kafija, kādu mēs to pazīstam, īstenībā ir kafijas krūma augļa sēkla. Kafijas pupiņa ir sēkla, un to mēdzam saukt par pupiņu tikai tāpēc, ka tā ir līdzīga istām pupiņām.

Kafijas dzērājiem ir mazāks risks saslimt ar Alzheimeru slimību

Pētījumi rāda, ka cilvēkiem, kuru asinis ir salīdzinoši augsts kofeīna līmenis, ir iespēja izvairīties no Alzheimeru slimības. Pētījumi pierādījuši arī to, ka cilvēki, kuriem kofeīna līmenis asinīs ir pietiekoši augsts, ir lielāka iespēja izvairīties no otrā līmeņa diabēta un Pārkinsona slimības. Pierādīts, ka kafija pozitīvi ietekmē ķermeni un aizsargā to pret ādas vēzi.

Kafija ilgāk saglabā siltumu, ja pievienosi saldo krējumu

Kafija ar saldo krējumu atdziest par 20 procentiem lēnāk nekā vienkārši melna kafija.

Kafijai, pievienojot pienu, samazinās kofeīna ietekme

Cilvēka ķermenis kofeīnu absorbē krietni vien lēnāk, ja kafijai pievienots treknāks piens.

Lielākā jebkad pagatavotā kafijas tase Dienvidkorejā

"Šīs kafijas krūzes tilpums ir vairāk nekā 14 000 litri. Lielākā krūze ar aukstu kafiju (5600 litri), tika pagatavota Las Vegasā, 2010. gadā", stāsta Leitīšs.

Šķīstošo kafiju izgudroja Džordžs Vašingtons

Tiesa, tas nebija ASV prezidents, bet gan ķīmiķis ar šādu pašu vārdu. Ilgu eksperimentu rezultātā ar sausu kafiju, viņš izgudroja "Red E Coffee" — pirmo šķīstošās kafijas brendu.

Kafijas aromāts var palīdzēt piecēlties

Izgudrotāju komanda nonāca pie secinājuma, ka tikai kafijas aromāts no rīta aktivizē smadzenes un asinsriti, kā arī samazina stresu. Izdzerot kafiju, kofeīns ļoti ātri sasniedz asinis, iespējams, pat nieka 10 minūšu laikā.

Tumši grauzdētā kafijā ir mazāk kofeīna nekā gaišā grauzdējumā

Lai gan tumša grauzdējuma kafijas aromāts ir ievērojami stiprāks, tas īstenībā norāda uz to, ka procesa laikā iznīcināta daļa kofeīna. Jo ilgāk kafija tiek grauzdēta, jo vairāk kofeīna tiek pazaudēts.

Bezkofeīna kafija nenozīmē to, ka kofeīna tur vispār nav

200 gramos bezkofeīna kafijas iespējams atrast pat 12 miligramus kofeīna. Salīdzinājumam — tādā pašā daudzumā parastās kafijas kofeīna daudzums būs ap 200 miligramiem.

Nosaukums "kafija" īstenībā nozīmē "vīns"

"Orģinālais kafijas nosaukums ir "qahwah" cēlies no senās Jemenas valodas, kur šis apzīmējums nozīmē "vīns". Turcijā šis dzēriens tika dēvēts par "kahveh". līdz brīdim, kad ģermāņi nosauca to par "koffie". Tikai vēlāk angļiski šo dzērienu sāka dēvēt par "coffee", stāsta Leitīšs.

Krākšana var būt nopietnas slimības simptoms

Vai dažkārt dienā tu jūties miegains? Vakaros nespēj līdz galam noskatīties filmu, televīzijas pārraidi? Apkārtējie mēdz žēloties par krākšanu, kas gulēšanu vienā telpā ar tevi padara neiespējamu? Vairāk tas nav nekā nopietns, tomēr var izrādīties arī citādi. Krākšana, iespējams, signalizē par nopietnas slimības draudiem, kas mēdz būt par iemeslu problēmām privātajā un sabiedriskajā dzīvē.

Krākšana var būt simptoms medicīniskai problēmai, ko sauc par obstruktīvas miega apnojas sindromu (OMAS) un kas skar līdz pat 5% vidēja vecuma pieaugušu cilvēku. Tā ir saslimšana, kas rada daļēju elpošanas ceļu nosprostošanos miegā un izraisa skaļu krākšanu, biežas elpošanas apstāšanās (apnojas) epizodes, skābekļa koncentrācijas pazemināšanos asinīs un biežas pamošanās, kas pašam pacientam parasti paliek nepamanītas.

Kas ir miega apnoja?

Miegā ķermeņa muskulatūra, ieskaitot rīkles muskuļus un mīkstās auskles, atslābst, un mēles pamatne pavirzās atpakaļ, daļēji nosprostojaot augšējos elpošanas ceļus. Taču smadzenes turpina raidīt signālus mūsu svarīgāka-

jam ieelpošanas muskulim – diafragmai un liek tai turpināt darboties. Elpošanas ceļos rodas negatīvs spiediens, tie sašaurinās un pēc tam nosprostojas pavisam.

Vairāk kā 10 elpas aizturēšanas (apnojas) gadījumi, katrs no kuriem ilgst vairāk nekā 10 sekundes vienā miega stundā, var izraisīt organismā bīstamu spriedzi, kā rezultātā ķermenis nesaņem pietiekamu skābekļa daudzumu. Organisms pats atbrivojas no elpas trūkuma, sūtot trauksmes signālu smadzenēm. Mediķi pielīdzina šo kritisko stāvokli pēkšņai pamodināšanai. Šo patoloģisko procesu sauc par miega fragmentāciju. Vairumā gadījumu cilvēks pilnīgi neatmostas, un pats par notiekošo neko nezina.

Kādas ir miega apnojas sekas?

Pastāvīgs skābekļa trūkums naktī kaitē dzīvībai svarīgiem orgāniem, tādiem kā sirds un smadzenes. Rezultātā ar gadiem bieži parādās slimības ar augstu mirstības risku: arteriālā hipertoniā, stenokardija, sirds aritmija naktīs laikā, miokarda infarkts, insults, vielmaiņas traucējumi. Miegainības dēļ ievērojami pazeminās cilvēka darba spējas, dzīves kvalitāte un OMAS slimnieki septiņas reizes biežāk iet bojā satiksmes negadījumos.

Kā to ārstē?

Ārstēšanas izvēle atkarīga no slimības smaguma pakāpes. Vieglu formu gadījumos bieži tiek lietota ķirurģiska ārstēšana vai mutes aparatūra. Slimības smagu formu gadījumos izplatītākais ārstēšanas paņēmiens ir pozitīvā spiediena terapija — CPAP (Continuous positive airway pressure). Tā paredzēta pacientiem, kuri ievērojami cieš no OMAS simptomiem gan naktī, gan dienā un parasti ir ar šo metodi ļoti apmierināti, jo jūt būtisku pašsajūtas uzlabošanu, kas daudzārt atsver nelīelās neērtības. OMAS ārstēšana ar CPAP terapijas aparātu ir saistīta ar zināmām neērtībām. Cilvēks pirms gulētiešanas uz sejas uzliek masku, kas ar caurulītes palīdzību ir pievienota CPAP terapijas aparātam. CPAP terapijas aparāts pūš caur caurulīti gaisu, neļaujot nosprostoties elpceļiem. Tā organisms nakts laikā saņem nepieciešamo skābekļa daudzumu, ķermenis miegā ir atpūties, un cilvēks pamostas spīgtis un izgulējies.

Ja jums ir aizdomas par OMA, vērsieties pēc palīdzības pie miega speciālista, kurš veiks riska izvērtēšanu, norīkos jums izmeklēšanu un, balstoties uz rezultātiem, ieteiks optimālu ārstēšanas metodi — www.miegacentrs.lv.

Cidonijām jābūt katrā dārzā

Dzeltenās cidonijas prakse pazīstam kā ļoti skābu augli, kuru svaigu parasti neizmanto. Grieķu mitoloģijā šis auglis tiek dēvēts par mīlestības, laulības un auglības simbolu.

Kad cidonijas izvāra, tās iegūst maigi rozā saldo mikstumu ar granulētu tekstūru, kas atgādina vārītu bumbieri. Ir šķirnes, kam mikstums ir saldāks, tad augļus pirms lietošanas nevajag apstrādāt. Cidonijas parasti izmanto pīrāgu un pīrādziņu pildījumam, desertam, gatavo pastu, piedevas pie gaļas ēdieniem, vāra želeju, dzemu vai pasniedz ar nogatavinātu sieru, kam ir maiga garša. Cidonijas satur pektīnvielas. Aromātiskās vielas galvenokārt atrodamas cidoniju mizā un zemzīdā slānī.

100 gramos cidoniju ir 38 kilokalorijas. Nobriedušos augļos ir

līdz sešiem procentiem fruktozes un citi cukuri, miecvielas, ēteriskās eļļas, organiskās skābes. Mizā ir ēteriskās eļļas, kas piešķir šim auglim specifisku smaržu un pikantu garšu. Augļu sula satur ābolskābi, cukurus un kaulņkoku sveķus. Cidoniju augļus parasti novāc septembrī-oktobrī, kad tie ir nobrieduši. Cidonijas izmanto ne vien kulinārijā, bet arī ārstnieciskā

nolūkā un kosmetoloģijā.

Dietologs Andis Brēmanis uzskata: – Cidonijas ir ļoti daudz C vitamīna, ir pektīnvielas, balastvielas, minerālvielas, daudz kālija un organiskās skābes, kas piešķir tām skābumu. Svaigas cidonijas diez vai kāds ēd, bet kompotos un ķīselos rudenī tās var izmantot. Dažkārt no cidonijām spiež sulu, pasterizē un ziemā ir labs dzēriens. Var gatavot arī sirupu, tad nebūs jāpērk veikalā.

Netradicionālais variants – cidonijas sagriež, pievieno cukuru, lai ievēlās sula. No biežumiem var cept plātsmaizi vai izmantot kopā ar āboliem un citrona sulu, lai atsvaidzinātu garšu. Tiem, kam patīk dārzkopība, nereti dārzā aug kāds cidoniju krūms. Agrāk tās dārzos stādīja krietni vairāk. Tas ir vērtīgi – dārzā uzstādīt ne vien sūtniņu un izveidot puķu dobi, bet arī iestādīt mazu cidoniju krūmu.

Kompensējot medikamentus C hepatīta slimniekiem, prognozē izārstēto skaita pieaugumu

Veselības ministrija (VM) prognozē, ka nākamgad, C hepatīta pacientiem kompensējot medikamentus 100% apmērā, izārstēto pacientu skaits pieaugs par 30%, aģentūru LETA informēja ministrijas pārstāve Agnese Gusarova.

Viņa norādīja, ka 100% medikamentu kompensācija ne tikai uzlabos pacientu dzīves kvalitāti un mazinās riskus viņu veselībai, bet arī samazinās šīs infekcijas izpla-

tības riskus sabiedrībā. Līdz šim izdevies izārstēt tikai pusi no ārstēto C hepatīta slimnieku skaita, tomēr no nākamā gada tiek prognozēts, ka izārstēto pacientu skaits būs vismaz 80%.

Vēl šobrīd C hepatīta ambulatorai ārstēšanai nepieciešamo zāļu kompensācija no valsts budžeta ir noteikta 75% apmērā, līdz ar to pacienta līdzmaksājums mēnesī ir vidēji 300 eiro. Tā kā minimālā alga Latvijā šobrīd ir 360 eiro, 300 eiro līdzmaksājums ir nozīmīgs šķērslis, kādēļ pa-

cienti neuzsāk terapiju. 30% no tiem, kuriem ārstēšana būtu nepieciešama, to nevar atļauties, bet 17% ārstēšanos pārtrauc.

Veselības ministrs Guntis Belvičs apsolijs, ka medikamentu kompensācija 100% apmērā plānota trīs gadu budžetā.

Ar šo VM lēmumu C hepatīta pacientiem būs pieejami arī jauni un efektīvāki medikamenti. Tāpat uz ārstēšanos varēs pretendēt arī ieslodzījuma vietās esošie slimnieki.

DAUGAVPILS

Pēc rekonstrukcijas durvis vēris modernizētais Daugavpils tehnikums

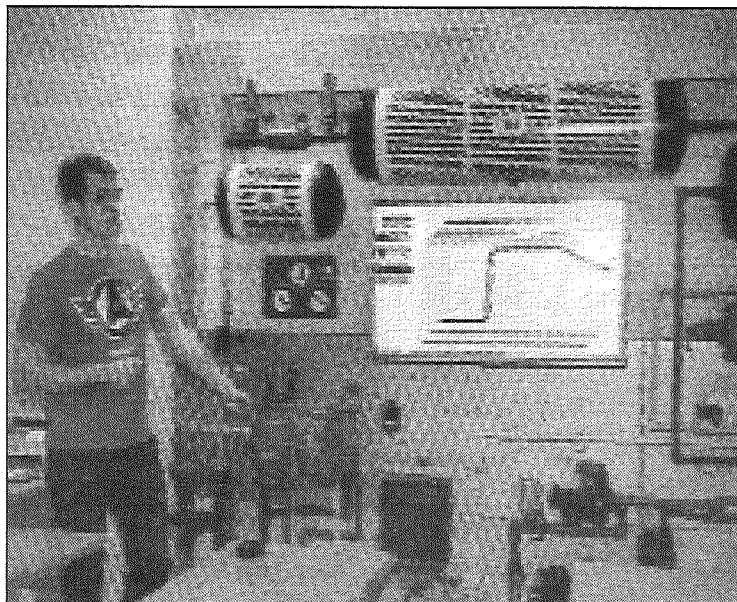
Ieguldot vairāk nekā 11 miljonus eiro, divu gadu laikā pilnībā rekonstruēts profesionālās izglītības kompetenču centrs "Daugavpils tehnikums". Rekonstrukcijas rezultātā skola ieguvusi modernas un darba tirgus pieprasījumam atbilstošas mācību telpas, kur vairāk nekā tūkstošiem audzēkņu varēs apgūt valsts attīstībai tik nepieciešamās autotransporta, dzelzceļa transporta un enerģētikas profesijas.

2013. gadā skolā uzsākta Eiropas Reģionālās attīstības projekta "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana Daugavpils Profesionālajā vidusskolā" īstenošana. Projekta kopējās izmaksas ir 11,3 miljoni eiro, tajā skaitā ERAF līdzfinansējums ir 9,7 miljoni eiro (86 procenti), nacionālais līdzfinansējums ir 1,5 miljoni (14 procenti).

Rekonstrukcijas gaitā tika renovēti trīs tehnikuma mācību korpusi, atjaunota automobiļu diagnostikas darbnīca, kā arī izremontētas divas dienesta viesnīcas. Modernizēti fizikas, ķīmijas un ģeodēzijas mācību kabineti, dzelzceļa transporta, metināšanas, virpošanas, frēzēšanas, šūšanas, elektromontāžas darbnīcas un elektrolaboratorijas, datorklases un bibliotēka. Daugavpils tehnikums ir

● Mašīnista lomā ietūta VIAA direktore Dita Traidā.

● Maksims Kenigs demonstrē bremžu mācību stendu.

vienīgā mācību iestādē Latvijā, kur uzstādīts vilciena vadības simulators lokomotīvu saimniecības tehniku apmācībai — dzelzceļa ritošā sastāva bremžu stends, kas ļauj izziņāt bremžu iekārtu uzbūvi, atsevišķu mezglu darbību, kā arī lokomotīves, kravas vagonu un kravas vilcienu bremžu vadību.

Projekta ietvaros ir izveidotas 12 jaunas datorprogrammas audzēkņu apmācībai, kuru darbs būs saistīts ar dzelzceļa transporta tehnisko līdzekļu un

pārmiņu ekspluatāciju, apkalpošanu un remontu, vagonu riteņu tehnisko apkalpošanu un remontu, kā arī lokomotīves mašīnistu un to palīgu apmācībai. Skolā uzstādīta viena no modernākajām tehnoloģijas iekārtām — testēšanas un mērīšanas "roka", kas paredzēta dažādu objektu mērīšanai un 3D modeļu veidošanai. Tehnikumā ierīkota arī neliela 5D kinozāle, kurā jaunieši ar īpašu programmu palīdzību virtuāli apgūs dzelzceļa transporta vadību.

20. novembrī visi tika aicināti uz atjaunotā tehnikuma svinīgu atklāšanu. Tehnikuma direktore Ingrida Brokāne izrādīja klātesošajiem projekta rezultātā ierīkotās mūsdienīgās mācību telpas un aprīkojumu. Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) direktore Dita Traidā pati izmēģināja moderno vilciena vadības simulatoru darbībā, iejutoties mašīnista lomā. Viņa atzina, ka šobrīd Daugavpils tehnikums ir viena no mūsdienīgākajām profesionālās izglītības

iestādēm valstī, un tas noteikti motivēs jauniešus izvēlēties tieši šeit apgūt konkurētspējīgas profesijas, kas ļaus vēlāk atrast labi algotu darbu. Pie lokomotīves virtuālās vadības pulst sēdās arī Daugavpils Tirdzniecības profesionālās vidusskolas direktors Jurijs Kuklītis, kuram vilciena vadīšana izrādījās ļoti smags pārbaudījums.

"Latgales Laiks"

CĒSIS

Debesis vienmēr ir, ko redzēt

Pēc ilgākas darbības ārzemēs Latvijā atgriezušies Eiropā vienīgā Mobilā observatorija, kas piedāvā Cēsis pie bērnu zinātnes centra "Z(in)oo". Pēc tumsas iestāšanās interesenti caur teleskopa aci varēja ielūkoties naksnīgajās novembra debesis, tuvplānā apskatot Mēnesi, ieskatīties Visuma dziļumos.

Fonda "Stargate Observatorijas", kam pieder observatorija, pārstāvis Mārtiņš Eihvalds pastāstīja, ka pirmā pārvietojamā observatorija ar klasisko kupolu tapa 2005. gadā. Vairākus gadus tā veiksmīgi kursēja uz Latvijas skolām, pilsētu svētkiem, dažādiem pasākumiem. Pabijusi arī Cēsu pusē.

"Darbojamies, līdz pienāca ekonomiskā krīze, vairs nebija pieprasījuma, bet nāca piedāvājums no Kanāriju alām, no Tenerifes, un devāmies turp ar visu auto. Viss bija labi, taču ar mašīnu bija problēmas. Tā bija pārāk liela, četrus metrus augsta, nepilnus desmit gara, un bija sarežģījumi ar iebraukšanu, auto novietošanu. Nācās saskarties ar dažādiem birokrātiskiem šķēršļiem, tāpēc sapratām, ka

jāveic pārbūve, iebūvējam observatoriju busiņā, kļūstot daudz mobilāki. Arī tehnoloģijas attīstījušās, teleskopi ir automātiski, paši meklē objektus. Tehnika daudz jaudīgāka, modernāka, audzis piedāvājums. Var teikt, ka tehniski observatorija kļuvusi mazāka, kompaktāka, bet piedāvājums — lielāks," stāsta Mārtiņš Eihvalds.

Tagad mobilā observatorija piedāvā Latvijā, kur komanda plāno kādu brīdi uzturēties, jo esot interese par šo piedāvājumu. Cilvēkiem visā pasaulē kosmosa interesē, taču latvieši esot atturīgāki, dažkārt gandrīz aiz rokas jāvelk observatorijā, lai ielūkojas teleskopā.

Mārtiņš Eihvalds norāda, ka Latvijā daudzi jauc astronomiju ar astroloģiju. Iespējams, izskaidrojams tajā, ka skolās astronomiju vairs nemāca. Eiropā joprojām ir valstis, kur tā iekļauta mācību programmā kā atsevišķs priekšmets, šo valstu cilvēki daudz labāk orientēties šajā jomā.

"Astronomijas entuziastu pasaulē ir ļoti daudz. Darbadienās šie cilvēki strādā savās profesijās, bet nedēļas nogalē ņem teleskopus un dodas prom no pilsētas,

● Mobilā observatorija ikvienam piedāvā iespēju ielūkoties kosmosa dziļēs vai pavērot, kas notiek uz mums tik pazīstamās Saules.

lai lūkotos zvaigznēs, fotografētu planētas, miglājus. Tas patiešām aizrauj, ja internetā atrodi, ka kādam konkrēto miglāju izdevies nofotografēt labāk, rodas vēlme iegūt vēl labāku rezultātu. Cilvēki tērē laiku, lielu naudu, lai nodotos vaļaspriekam. No daudzām valstīm brauc uz to pašu Tenerifi, maksā par teleskopu transportēšanu un dzīvo nedēļām, lai kalnos pie labām debesīm fotografētu Visumu. Pārsteidzoši, cik daudzi ar to nodarbojas.

Taču visvairāk astronomijas entuziastu ir Amerikā, jo tur netrūkst vietu — tuksnešos, kas ir prom no pilsētu gaismām, kas piedāvā arī sausas vietas, kas ir svarīgs priekšnoteikums. Arī Latvijā astronomijas amatieru netrūkst, viņi atrod labas vietas, kur pētīt zvaigznes," stāsta Mārtiņš Eihvalds.

Jautāts, ko šobrīd var redzēt, viņš stāsta, ka katrā gadalaikā attēls debesis mainās. Tūlīt pieņemamā laikā būs skatāma

debesu leģenda — Oriona miglājs. Vienmēr varot pētīt dubultzvaigznes, zvaigžņu kopas, dažādas galaktikas. "Debesis vienmēr ir, ko redzēt," norāda Eihvalds.

Viņš stāsta arī par viņu fonda jauno piedāvājumu, ar ko plānots startēt nākamgad: "Mūsu observatorijā esošā tehnika dod unikālu iespēju paskatīties, kas notiek uz Saules. Tagad gan tā ir zemu, bet pavasarī nāksim klajā ar Saules programmu. Interesenti varēs uzzināt daudz par šo tik labi zināmo debess ķermeni, paskatīties, kas notiek uz Saules. Mums ir teleskops ar udeņraža filtru, kas ļauj redzēt uz šīs zvaigznes notiekošos gāzu izvirdumus. Cilvēki varēs uzzināt, kāda patiesībā ir Saules krāsa. Maldīgi domājam, ka dzeltena vai sarkana, patiesībā — pilnīgi balta. Mums patīk cilvēkus pārsteigt ar kādiem interesantiem faktiem. Kaut vai tādu, ka Saulē pēc telpuma satīpst 1,3 miljoni zemesložu. Par to interesanti aizmāties! Ja kādam tas liekas kaut kas neticams, varam pastāstīt, ka Visumā ir zvaigznes, kurās satīpst vairāk nekā miljons sauļu. Saule katru dienu ir citāda, tas ir ļoti interesants objekts."

"Druva"

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Automašīnu apzadzējs pieķerts veikalā par šokolādes zādzību

Kādā Daugavpils veikalā šokolādes zādzības brīdī tika pieķerts vīrietis, kuram līdzī bija vairāki mūzikas atskaņotāji no automašīnām. Vēlāk tika noskaidrots, ka minētās mantas ir nozagtas no transportlīdzekļiem, ziņo Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

8. decembrī no rīta Latgales reģiona pārvaldē tika saņemti vairāki iesniegumi no Daugavpils iedzīvotājiem par to, ka naktī tikušas sabojātas un apzagtas viņu automašīnas. Visi transportlīdzekļi bija novietoti stāvēšanai kādā daudzdzīvokļu nama pagalma tuvumā. Visās automašīnās iekļūšana notikusi caur izsistu durvju stiklu, kas liecināja, ka, visticamāk, tas ir vienas un tās pašas personas roku darbs.

Pēc dažām stundām policijā saņemts izsaukums uz kādu lielveikalu pilsētas centrā, kur veikala apsargs bija apturējis 1988. gadā dzimušu vīrieti, kurš mēģināja nozagt šokolādi. Ierodoties notikuma vietā un veicot aizturētā vīrieša pārbaudi, viņa mantās tika atrastas vairākas megnetolas. Jau pēc neilga laika policistiem kļuva skaidrs, ka minētās mantas nozagtas no transportlīdzekļiem iepriekšējā naktī. Aizturētais vīrietis, kurš jau agrāk bija tiesāts par analogiska nozieguma pastrādāšanu, policijai atzinās zādzību izdarīšanā.

Lielākā daļa mantu ir atgūta. Taču policijas pārstāve piebilst, ka pie aizturētā tika izņemta tikai neliela daļa no mantām. Vairumu izdevās atgūt pēc tam, kad policisti noskaidroja, ka aizturētais, būdams alkohola reibumā, netālu no nozieguma izdarīšanas vietas bija pazaudējis maisu ar visu mašīnās sazagto. Veicot meklēšanas pasākumus, likumsargiem izdevās atrast nozaudēto un atgūt praktiski visas no

automašīnām nozagtās mantas, kas vēlāk tika atdotas īpašniekiem.

Policija turpina uzsāktā kriminālprocesa izmeklēšanu un pārbauda aizturētā vīrieša saistību ar citām līdzīgām zādzībām. Šobrīd viņš tiek turēts aizdomās par vismaz sešām zādzībām no automašīnām, taču policijai ir pamatotas aizdomas, ka šo noziegumu skaits varētu būt lielāks.

Ceļu satiksmes negadījumos cieta divi velosipēdisti

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, 5. un 6. decembrī Latgalē reģistrēti divi ceļu satiksmes negadījumi, kuros bija iesaistīti velosipēdisti. Vienā gadījumā braucējs guva traumas, bet otrs diemžēl nomira notikuma vietā.

5. decembrī ap pulksten 16.50 Ciblas

novada Pušmucovas pagastā 1993. gadā dzimusi automašīnas Audi vadītāja, braucot pa autoceļu Kārsava — Ludza — Ezernieki, uzbrauca velosipēdistam. Divriteni vadīja 1940. gadā dzimis vīrietis. Konstatēts, ka viņam nebija nekādu gaismu atstarojošu elementu. Policijas pārstāve ziņo, ka velosipēdisti no sadursmē gūtajām traumām nomira notikuma vietā. Policijā uzsākts kriminālprocess, lai noskaidrotu visus notikuma apstākļus.

6. decembrī ap pulksten 12.30 Daugavpili notika automašīnas Audi un velosipēdistu sadursme. Policijas rīcībā esošā sākotnējā informācija liecināja, ka 1982. gadā dzimušais autovadītājs uzbrauca priekšā braucošajam velosipēdistam, kad tas veica kreiso pagrieziena. Divriteni vadīja 1939. gadā dzimis vīrietis. Cietušais guva traumas un tika nogādāts slimnīcā. Policija veic negadījuma izmeklēšanu un skaidro, kurš no satiksmes dalībniekiem neievēroja satiksmes noteikumus un tādejā izraisīja sadursmi.

No 2016. gada 1. janvāra – jauni Ceļu satiksmes noteikumi

1. janvārī stāties spēkā jaunie Ceļu satiksmes noteikumi. To mērķis ir uzlabot ceļu satiksmes drošību, īpašu uzmanību pievēršot mazaizsargātajiem satiksmes dalībniekiem; ieviest jaunas, satiksmes drošības uzlabošanai nepieciešamas normas; saskaņot Ceļu satiksmes noteikumu normas ar grozījumiem Valsts standartos par ceļa zīmēm un ceļa apzīmējumiem. Par to informē Ceļu satiksmes drošības direkcijas sabiedrisko attiecību nodaļa.

Par jauno Ceļu satiksmes noteikumu projektu iepriekš notikušas konsultācijas, par tiem diskutēts Ceļu satiksmes drošības padomes sēdēs, tie saskaņoti ar valsts un nevalstiskā sektora organizācijām. Jaunie noteikumi atrodami <http://likumi.lv/ta/id/274865>.

Braukšana ar velosipēdu

Būtiski uzsver, ka velo jomā svarīga ir gan drošība, gan arī esošās infrastruktūras nodrošināto iespēju sabalansēšana ar satiksmes dalībnieku vajadzībām un vēlmēm. Līdz ar jaunajām iespējām un tiesībām velosipēdistiem aicinām ikvienu satiksmes dalībnieku, īpaši autovadītājus, būt uzmanīgiem un vērīgiem. Galvenie jaunumi velo jomā:

✓ precīzāk noteikta atļautā velosipēdu atrašanās vieta satiksmē: braukšana ar velosipēdiem atļauta pa tiem paredzēto infrastruktūru. Piemēram, pa velojoslau (brauktuves daļa, kas paredzēta brauk-

šanai tikai ar velosipēdiem). Ja šīs infrastruktūras nav vai tā attālināta no ceļa, velosipēdistiem jābrauc pa brauktuvi;

✓ braukšana ar velosipēdu pa ietvi: atļauta kā izņēmuma gadījums, ja braukšana pa brauktuvi, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, ceļa un meteoroloģiskos apstākļus nav iespējama, ir apgrūtināta vai bīstama. Gājējiem uz ietves ir priekšroka un velosipēdistiem jāizvēlas braukšanas ātrums, kas neapdraud un netraucē gājējus. Braukšana pa ietvi jebkurā gadījumā atļauta bērniem līdz 12 gadu vecumam un viņu pavadoņiem;

✓ ar velosipēdiem atļauts braukt pa sabiedriskā transporta joslām, ja uzstādīta attiecīgā papildzīme;

✓ ielas un gājēju pārejas šķērsošana: nenokāpjot no velosipēda, atļauts šķērsot brauktuvi pa ietves vai nomaļes iedomāto turpinājumu, kā arī, netraucējot gājējus un gājēju ātrumā, pa gājēju pārejām – gan pa tādām, kas aprīkotas ar luksoforu, gan pa neregulējamām (bez luksofora). Pirms brauktuves šķērsošanas velosipēdistam savlaicīgi jāsamazina ātrums, nepieciešamības gadījumā – jāaptur braucamais un jāpārliecinās par drošību;

✓ precīzāk noteikti kreisā pagrieziena veikšanas varianti: jāizvēlas drošākais pagrieziena veikšanas veids, lai neradītu satiksmei bīstamas situācijas, izvērtējot ceļa veidu (vienvirziena, divvirziena, joslu skaits, atļautie braukšanas virzieni tajās utml.) un satiksmes intensitāti;

✓ novērst juridisko normu dublēšanos, jaunie Ceļu satiksmes noteikumi saskaņoti ar Ceļu satiksmes likumu – at-

bilstoši likumam braukt ar velosipēdu ceļu satiksmē patstāvīgi atļauts no 10 gadu vecuma, jābūt velosipēdistu apliecībai;

✓ nolūkā uzlabot uz velosipēdistiem attiecināmo Ceļu satiksmes noteikumu struktūru, nodalītas uz velosipēdistiem un mopēdistiem attiecināmās normas. Piemēram, mopēdi ir mehāniskie transportlīdzekļi, tādēļ uz tiem attiecināmas tādas pašas normas, kā uz pārējiem motorizētajiem transportlīdzekļiem.

Ātrums, satiksmes organizēšana un bērnu pārvadāšana

Nolūkā uzlabot kopējo ceļu satiksmes drošību, noteikts:

✓ atļautais maksimālais braukšanas ātrums uz grants ceļiem – 80 km/h (iepriekš – 90 km/h);

✓ aizliegts izmainīt, aizsegt, pārklāt ar aizsargmateriāliem vai citā veidā apslēpt transportlīdzekļu numura zīmes;

✓ ieviestas jaunas ceļa zīmes. Piemēram, zīmes, kas apzīmē apdzīvotu vietu sākumu un beigas. Proti, līdztekus jau esošajām ceļa zīmēm – melns uzraksts uz balta fona (un pārsvitrots uzraksts), turpmāk apdzīvotas vietas beigas un sākumu varēs apzīmēt arī ar melnu ēku kontūrām uz balta fona (un pārsvitrotām ēku kontūrām). Tāpat ieviesta zīme, kas informē un aicina ceļa remonta laikā ievērot "rāvējslēdzēja" principu;

✓ ieviestas jaunas (vizuāli nedaudz atšķirīgas) ceļa zīmes, kas apzīmē dzīvojamu zonu sākumu un beigas. Esošās ceļa

zīmes, kas apzīmē dzīvojamo zonu sākumu un beigas ceļu īpašniekiem (valdītājiem) jānomaina līdz 2018. gada 1. janvārim;

✓ ieviesti vairāki jauni ceļa horizontālie apzīmējumi. Piemēram, uz ceļa uzzīmēta lidmašīna norāda ceļu/virzienu uz lidostu;

✓ iespēja uzstādīt un izmantot maināmās informācijas ceļa zīmes;

✓ aizliegts pārvadāt bērnus līdz trīs gadu vecumam automobili, kas nav aprīkots ar drošības jostām.

Transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana

Nolūkā uzlabot krustojumu pārredzamību un padarīt vienkāršāku to šķērsošanu:

✓ aizliegta transportlīdzekļu stāvēšana un apstāšanās krustojumos, tajā skaitā aplveida krustojumos un tuvāk par 5 metriem no krustojuma robežas (krustojuma robeža – vieta, kur pirms krustojuma sākas ielas malas noapaļojums);

✓ aizliegta transportlīdzekļu stāvēšana un apstāšanās uz gājēju un velosipēdu ceļiem.

Elektromobiļi

Nolūkā popularizēt elektromobilitāti:

✓ izstrādātas speciālas, vizuāli atšķirīgas valsts reģistrācijas numura zīmes elektromobiļiem;

✓ elektromobiļiem ar šīm numura zīmēm atļauts braukt pa sabiedriskā transporta joslām.

Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 16. līdz 23. decembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Mutvārdu	16. decembris	AS Latvenergo	Jekaterina Geduševa	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	16. decembris	ERGO Insurance SE Latvijas filiāle	Grigorijs Bogdanovs	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	16. decembris	GE Money Bank, SIA "GELVORA"	Ruslans Piļščikovs, Ludmila Piļščikova	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	16. decembris		Dmitrijs Višņovs	tiesu izpildītāju prasību vai rīkojumu nepildīšana	Atklāta	I.Beitāne
Rakstveida	16. decembris		Romualds Gruževskis	KL 323.p.1.d.		A.Stikāne
Mutvārdu	16. decembris		Romans Vežauskas	KL 176.p.1.d.KL 175.p.3.d.;KL 185.p.1.d.	Atklāta	A. Stikāne
Mutvārdu	17. decembris	SIA JULIANUS FINANSES	Galina Cubreviča	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	17. decembris		Maksims Vorobjovs	KL 312.p.	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	18. decembris		Ineta Vucāne	KL 185.p.1.d.		A.Stikāne
Mutvārdu	18. decembris		Igoris Grigorjevs	APK 149-15.p.7.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Rakstveida	21. decembris	SIA LĪVĀNU SILTUMS	Oksana Dembrovska	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R.Krēslīņa
Rakstveida	21. decembris	SIA LĪVĀNU SILTUMS	Armands Salinš	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R.Krēslīņa
Rakstveida	21. decembris	Galina Bernāne	Sergejs Ivanovs	maza apmēra prasība par uzturīdzekļu piedziņu		R.Krēslīņa
Rakstveida	22. decembris		Arvids Vertulis	KL 175.p.3.d.		A.Stikāne
Mutvārdu	22. decembris		Guntis Mičulis	KL 298.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	23. decembris	Jānis Stičinskis	LIESMA, Preiļu pilsētas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība	kooperatīvās sabiedrības biedra statusa atjaunošana	Atklāta	R.Krēslīņa

Informācijas avots www.tiesas.lv.
Sagatavoja T.Elste

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Reģis Kalniņa - Ilze Kuzule - Skrastina - Ilze Dzenīte - Jānis Aļģurs - Ainārs Rubiķis

Ziemassvētku koncerts

Meklētāja Roze

27. decembrī pulksten 18.00 Latgales vēstniecībā GORS

Bilētas: «Bēnu paradīzes» Vācē.

PĀRDOD

govu un teli. Tālr.26856988;
AUDI 80 B4 (2,0 mono, 1993. g. izl., jauna TA, bez ekstrām). T.27867622, 29357544;
BMW 320 (2000. g. izl., 2,0, benzīns, automātiskā ĀK, melnā krāsā, ādas salons, TA līdz 25.12.2015.). T.29492120.

DAŽĀDI

Meklējam mājsaimnieci latviešu ģimenei Londonā. Tālr. 27574452, 28836658.

PĒRK

● mežu ipašumā,
● skujkoku un lapkoku cirsmas,
Cena par 1 ha – līdz 15000 EUR.
Samaksa darījuma dienā.
● apalkokus krautuvē pie ceļa.
Mob. tālr. 27804000, e-pasts and808@inbox.lv

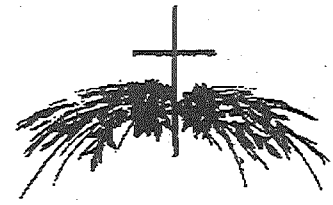
SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, kazas,
zirgus, cūkas.
Labā cena. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

“Mācību centrs “EVA-93” organizē mednieku kandidātu kursus.

Kursu sākums 19. decembrī
pulksten 9.00, Preiļos. Pieteikties
pa telefonu 29240545 vai e-pastu:
eva93@apollo.lv”.

Reiz nozied viss,
Kam ziedu krāšņums dots,
Tik paliek mūžs,
Ar darbiem vainagots.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Tamaras Kazak-Kazaķevičas
ģimenei, VIŅU smiltājā pavadot.
Preiļu 2. vidusskolas kolektīvs

Cilvēka dzīve ir zvaigzne —
Uzliesmo un apdziest.
Taču tās gaismā ir mūžīgi
Domās un atmiņās.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Tamaras Ledavskajas ģimenei,
VIŅU mūžības ceļā pavadot.
Preiļu 2. vidusskolas kolektīvs

Lai gaišie debessgari aizved tevi,
māt,
Tai valstībā, kur visiem labi klājas...
Izsakām līdzjūtību
Jelenai Ledovskajai,
MĀTI mūžībā aizvadot.
Preiļu galvenās bibliotēkas kolektīvs

Turpinās preses izdevumu abonēšana 2016. gadam

“NOVADNIEKA”
cena
2016. gadam
Abonēšanas indekss 3033

Abonēšanas periods	Fiziskai persona	Juridiskai personai
1 mēnesis	4,80	6,16
3 mēneši	14,40	18,48
6 mēneši	28,80	36,96
Gads	57,60*	73,92

* Abonē gadam redakcijā un maksā par 11 mēnešiem – 52,80 EUR.
Abonementa noformēšanas maksa, abonējot pasta nodaļā vai pie pastnieka – EUR 0,71,
abonējot www.abone.pasts.lv – EUR 0,00 un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001 – EUR 0,85

Vēl lētāk un izdevīgāk “NOVADNIEKU” ir abonēt redakcijā, zvanot uz redakciju pa tālruni 653 07057 vai mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”. Ietaupīsiet abonementa noformēšanas maksu (0,71 x 12 = 8,52) un, abonējot uz gadu, maksāsiet par EUR 4,80 mazāk. Kopā ietaupīsiet EUR 13,32!

Ja “NOVADNIEKS” būs abonēts uz 3, 6 un 12 mēnešiem, varēsiet bez maksas laikrakstā ievietot attiecīgi — 1, 2, 4 — bezmaksas privātsludinājumus.

Tiem, kuri nebūs paspējuši abonēt “NOVADNIEKU”, būs iespēja izmantot pakalpojumu “ABONĒ ŠODIEN, saņem pēc DIVĀM DARBA DIENĀM”. Pakalpojums pieejams redakcijā un visās “Latvijas Pasta” nodaļās, kā arī vietnē www.abone.lv.

ABONĒŠANAS KAMPAŅA 2016. GADAM ILGS LĪDZ 28. DECEMBRIM. NEATLIECIET UZ PĒDĒJO BRĪDI!

VESELĪBAI

Pašgatavoti balzami pret gripu un saaukstēšanos

✓ (Nepieciešams 1 kg egļu (vai balteglu) pumpuru. Tos noskalo aukstā ūdenī, aplej ar 3 līdz 4 l vārīta ūdens, uzkarsē līdz vārīšanai, vāra 12-15 minūtes, tad izkāš, nostādina un uzmanīgi pārlej citā traukā. Novārījumam pievieno medu pēc aprēķina — 1 kg medus uz 1 l novārījuma un 10 ml 30% propolisa izvilkuma. Visu rūpīgi samaisa, uzkarsē līdz 40°C, atdzesē un salej pudelēs. Lieto pa 1 ēdamkarotei 3 reizes dienā 20-30 minūtes pirms ēšanas. Uzglabā ledusskapī.

✓ Sasmalcina 100g notīrītu kīplokus un sajauc ar tādu pašu daudzumu medus. Gripas un saaukstēšanās slimību gadījumā lieto pa 1 tējkarotei 3-4 reizes dienā pusstundu pirms ēšanas, uzdzertot siltu ūdeni.

✓ Uz rīves sarīvē 200 g sīpolu un sajauc ar tādu pašu daudzumu medus. Lieto pa 1 tējkarotei 3-5 reizes dienā pret gripu, traheītu, bronhītu un slimībām, ko pavadā klepus.

✓ Nem 2 ēdamkarotes žāvētu, sasmalcinātu helēniju ālantes sakņu, aplej ar 0,5 l vārīta ūdens, uzkarsē līdz viršanai, 10 minūtes vāra uz mērenas uguns, 2 stundas nostādina, tad izkāš, pievieno 2 ēdamkarotes medus un samaisa, līdz medus pilnībā izšķīdis. Dzer pie stipra klepus pa 1/4 glāzes 3 reizes dienā, pusstundu pirms ēšanas.

Ja ir drudzis

✓ Labs līdzeklis pret nervu drudzi ir arbūza sēkliņas, saberztas ar pienu. Saberz 1-2 ēdamkarotes sēkliņu, pakāpeniski pievienojot pienu. Lieto pa 3 ēdamkarotēm ik pēc 2 stundām.

✓ Ķīnā kopš seniem laikiem pret drudzi dzer sīpolu tēju.

✓ Nervu drudzi palīdz novērst melisas eļļa — pa 3-6 pilieniem uz cukurgrauda 2-3 reizes dienā.

✓ Pret drudzi var lietot svaigu pētersīļu sulu — pa 2 tējkarotēm 3-5 reizes dienā.

✓ Pret drudzi var izmantot vītola mizu — 1 tējkaroti sasmalcinātas mizas aplej ar 300 ml ūdens un vāra uz lēnas uguns, līdz

paliek tikai 1 glāze šķidrums. Dzer reizi dienā tukšā dūšā, saldinātu ar medu. Lieto tik ilgi, līdz drudzis pārgājis.

✓ Smaga drudža ārstēšanai iesaka šaurlapu eleagna lapu vai augļu novārījumu. To gatavo šādi: 30 g augļu aplej ar glāzi karsta ūdens, 30 minūtes slēgtā emaljētā traukā vāra ūdens peldē, izkāš karstu caur trijās kārtās salocītu marli, biežumus izspiež un pielej vārītu ūdeni līdz sākotnējam tilpumam. Lieto siltu pa 2 ēdamkarotēm 3-4 reizes dienā pirms ēšanas. Uzglabā ledusskapī ne ilgāk par 2 diennaktīm.

✓ Pret drudža iedarbību piemīt lielziedu magnolijai. Izvilkumu spirtā gatavo no sēklām, augļiem un mizas: 2 tējkarotes sasmalcinātas drogas aplej ar 200 ml spirta, 14 dienas nostādina tumšā vietā, tad izkāš. Lieto pa 25-30 pilieniem 3 reizes dienā — atšķaidītus ūdenī.

✓ Drudža ārstēšanai izmanto arī papeļu pumpuru izvilkumu degvīnā: pumpurus attiecībā 1:10 aplej ar degvīnu, 2 nedēļas nostādina, tad izkāš. Lieto pa 20-30 pilieniem 3-4 reizes dienā ēšanas laikā.

PASMAIDĪSIM

Jauna sieviete konditorejā:
— Vai jums būtu torte, kura no vienas puses būtu nedaudz piedegusi? Gribru, lai virs domā, ka esmu to cepusi pati...
☺ ☺ ☺

Māte meitai:
— Cik gan patiesība tu esi riebiga!
Meita:
— Visas pretenzijas pie ražotāja!
☺ ☺ ☺

— Kāpēc jums nepatīk tagadējā valdība?
— Nevaru atrast darbu, cenas aug, dzīvokļa ire...

— Deviņdesmitajos bija labāk?
— Protams! Bērnodzāzē paēdu, pagulēju, atkal paēdu...
☺ ☺ ☺

“Melno” grāmatvedību mums iemācīja jau skolā, kad teica:

— Vienu rakstām, divi galvā!
☺ ☺ ☺

Ieraksts anketas ailītē “Ģimenes stāvoklis”:
“Nav pat kaķa”.